

RETTENS DOM (Femte Afdeling)

12. juli 2001 *

I de forenede sager T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 og T-225/99,

Comafrika SpA, Genova (Italien),

Dole Fresh Fruit Europe Ltd & Co., Hamburg (Tyskland),

ved solicitor B. O'Connor og avocat B. García Porras, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgere,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved X. Lewis, K. Fitch, H. van Vliet, T. van Rijn, C. Van der Hauwaert, E. de March og J. Flett, som befuldmægtigede, bistået af solicitor J. Handoll, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

* Processprog: engelsk.

støttet af:

Den Franske Republik ved C. Vasak, C. de Salins og K. Risपाल-Bellanger og F. Pascal, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

intervenient i sagerne T-198/95, T-171/96 og T-230/97,

og af

Kongeriget Spanien ved R. Silva de Lapuerta, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg,

intervenient i sagerne T-230/97 og T-225/99

angående

- i sag T-198/95 dels en påstand om annullation af Kommissionens forordning (EF) nr. 1869/95 af 26. juli 1995 om ændring af forordning (EF) nr. 2947/94 om fastsættelse af den fælles nedsættelseskoefficient til beregning af den mængde bananer, der skal tildeles hver erhvervsdrivende i kategori A og B af toldkontingent for 1995 (EFT L 179, s. 38), dels en påstand om erstatning for det tab, der er påført sagsøgerne som følge af udstedelsen af forordning nr. 1869/95

- i sag T-171/96 dels en påstand om annullation af Kommissionens forordning (EF) nr. 1561/96 af 30. juli 1996 om fastsættelse af nedsættelseskoefficienterne til beregning af den mængde bananer, der kan tildeles hver erhvervsdrivende i henholdsvis kategori A og B i forbindelse med toldkontingentet for 1996 (EFT L 193, s. 15), dels en påstand om erstatning for det tab, der er påført sagsøgerne som følge af udstedelsen af denne forordning

- i sag T-230/97 dels en påstand om annullation af Kommissionens forordning (EF) nr. 1155/97 af 25. juni 1997 om fastsættelse af nedsættelseskoefficienterne til beregning af den mængde bananer, der kan tildeles hver erhvervsdrivende i henholdsvis kategori A og B i forbindelse med toldkontingentet for 1997 (EFT L 168, s. 67), dels en påstand om erstatning for det tab, der er påført sagsøgerne som følge af udstedelsen af denne forordning

- i sag T-174/98 dels en påstand om annullation af Kommissionens forordning (EF) nr. 1721/98 af 31. juli 1998 om fastsættelse af nedsættelseskoefficienterne til beregning af den mængde bananer, der kan tildeles hver erhvervsdrivende i henholdsvis kategori A og B i forbindelse med toldkontingentet for 1998 (EFT L 215, s. 62), dels en påstand om erstatning for det tab, der er påført sagsøgerne som følge af udstedelsen af denne forordning

- i sag T-225/99 dels en påstand om annullation af Kommissionens forordning (EF) nr. 1586/1999 af 20. juli 1999 om ændring af forordning (EF) nr. 2632/98 om fastsættelse af den faste justeringskoefficient, der skal anvendes på hver traditionel erhvervsdrivendes foreløbige referencemængde i forbindelse med toldkontingenterne og de traditionelle AVS-bananer for 1999 (EFT L 188, s. 19), dels et krav om erstatning for det tab, som sagsøgerne har lidt som følge af udstedelsen af forordning nr. 1586/1999,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, P. Lindh, og dommerne R. García-Valdecasas og J.D. Cooke,

justitssekretær: fuldmægtig J. Palacio González,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 5. oktober 2000,

afsagt følgende

Dom

Relevante retsregler

Forordning (EØF) nr. 404/93

1 Rådets forordning (EØF) nr. 404/93 af 13. februar 1993 om den fælles markedsordning for bananer (EFT L 47, s. 1) har i afsnit IV med virkning fra den 1. juli 1993 indført en fælles ordning for samhandelen med tredjelandsbananer i stedet for de forskellige nationale ordninger. Der er indført en sondring mellem »EF-bananer«, der er høstet i Fællesskabet, »tredjelandsbananer«, der stammer fra andre tredjelandslande end staterne i Afrika, Caribien og Stillehavet (AVS),

»traditionelle AVS-banuner« og »ikke-traditionelle AVS-banuner«. De traditionelle AVS-banuner og de ikke-traditionelle AVS-banuner svarede til de mængder bananer, der blev udført af AVS-landene, som ikke overskred, henholdsvis overskred de mængder, der var fastsat i bilaget til forordning nr. 404/93.

- 2 Ifølge artikel 17, stk. 1, i forordning nr. 404/93 kræver indførsel af bananer til Fællesskabet forelæggelse af en importlicens. Denne licens udstedes af medlemsstaterne til enhver person, der anmoder herom, uanset hvor i Fællesskabet den pågældende er etableret, med forbehold af de særlige bestemmelser, der er fastsat med henblik på gennemførelsen af artikel 18 og 19.
- 3 I henhold til artikel 18, stk. 1, i forordning nr. 404/93 — i bestemmelsens oprindelige version — skulle der åbnes et årligt toldkontingent på 2 mio. tons (nettovægt) for indførsel af tredjelandsbananer og for ikke-traditionelle AVS-bananer. Inden for rammerne af dette toldkontingent opkrævedes der en told på 100 ECU pr. ton for indførsel af bananer fra tredjelande, og ikke-traditionel indførsel af AVS-bananer var pålagt nultold. Efter samme forordnings artikel 18, stk. 2 — i bestemmelsens originale version — blev ikke-traditionel indførsel af bananer fra AVS-staterne og af tredjelandsbananer, som fandt sted uden for det nævnte kontingent, pålagt en told på henholdsvis 750 ECU og 850 ECU pr. ton.
- 4 Artikel 18, stk. 1, fjerde afsnit, i forordning nr. 404/93 indeholdt hjemmel for en mulig forhøjelse af mængden af det årlige kontingent på grundlag af prognosen i forordningens artikel 16 og henviste til den såkaldte »forvaltningskomitéprocedure« i henhold til forordningens artikel 27. I givet fald skulle denne forhøjelse foretages inden den 30. november forud for det pågældende produktionsår.

5 Ved artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 404/93 blev toldkontingentet fordelt, og det blev herved åbnet med 66,5% til erhvervsdrivende, der havde markedsført tredjelandsbananer og/eller ikke-traditionelle AVS-bananer (kategori A), 30% til erhvervsdrivende, der havde markedsført EF-bananer og/eller traditionelle AVS-bananer (kategori B), og 3,5% til erhvervsdrivende etableret i Fællesskabet, som siden 1992 var begyndt at markedsføre andre bananer end EF- og/eller traditionelle AVS-bananer (kategori C).

6 Artikel 19, stk. 2, bestemte:

»På basis af beregninger, der foretages særskilt for hver af de kategorier af erhvervsdrivende [A og B] [...], vil hver enkelt erhvervsdrivende få udstedt importlicenser på grundlag af de gennemsnitlige mængder bananer, som han har solgt i de seneste tre år, for hvilke der foreligger oplysninger.

[...]«

Forordning (EØF) nr. 1442/93

7 Den 10. juni 1993 udstedte Kommissionen forordning (EØF) nr. 1442/93 om gennemførelsesbestemmelser for EF's importordning for bananer (EFT L 142, s. 6, herefter »1993-ordningen«). Denne ordning, der var i kraft indtil den 31. december 1998, finder anvendelse i forbindelse med de foreliggende sager, bortset fra sag T-225/99.

8 Med henblik på anvendelsen af artikel 18 og 19 i forordning nr. 404/93 definerede artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 1442/93 erhvervsdrivende i kategori A og B som en virksomhed eller enhver anden enhed, der for egen regning havde udøvet én eller flere af følgende aktiviteter:

»a) opkøb af grønne tredjelandsg香蕉er og/eller grønne AVS-banuner hos producenterne, eller eventuelt dyrkning af sådanne banuner, med efterfølgende forsendelse til og afsætning i EF

b) forsyning med grønne banuner, som den ejer, og deres overgang til fri omsætning i EF samt videresalg med henblik på afsætning i EF; risikoen for forringelse eller tab sidestilles med den risiko, som ejeren bærer

c) modning af grønne banuner, som den ejer, og senere afsætning i EF«.

9 Artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 1442/93 bestemte:

»Medlemsstaternes myndigheder opstiller særskilte lister over erhvervsdrivende i kategori A og B, og heri anføres det for hver erhvervsdrivende, hvor stor en mængde han har afsat i hvert af de tre år forud for året før det år, for hvilket det pågældende toldkontingent åbnes, opdelt efter de økonomiske aktiviteter, der er beskrevet i artikel 3, stk. 1. Registrering af de erhvervsdrivende og fastlæggelse

af, hvor stor en mængde den enkelte erhvervsdrivende har afsat, sker, efter at de erhvervsdrivende har indsendt en skriftlig anmodning herom til en enkelt medlemsstat efter eget valg.«

10 I henhold til artikel 4, stk. 2, i forordning nr. 1442/93 skulle de erhvervsdrivende hvert år give myndighederne meddelelse om, hvor stor en mængde bananer de havde afsat i hvert af de år, der var omhandlet i stk. 1, med opdeling efter deres oprindelse og efter hver af de økonomiske aktiviteter, der er beskrevet i samme forordnings artikel 3, stk. 1.

11 Artikel 4, stk. 5, i forordning nr. 1442/93 bestemte, at de kompetente myndigheder herefter skulle tilsende Kommissionen de i stk. 1 omhandlede lister over erhvervsdrivende med angivelse af de mængder, hver af dem havde afsat. Det tilføjedes i bestemmelsen:

»Om nødvendigt fremsender Kommissionen disse lister til de øvrige medlemsstater med henblik på at afsløre eller forebygge, at de erhvervsdrivende indsender urigtige erklæringer.«

12 I henhold til artikel 5, stk. 1, i forordning nr. 1442/93 skulle medlemsstaternes myndigheder hvert år for hver erhvervsdrivende i kategori A og B, der var registreret hos disse myndigheder, fastsætte, hvor stor en mængde han i gennemsnit havde afsat i de tre år forud for året før det år, for hvilket det pågældende toldkontingent var åbnet, opdelt efter arten af de økonomiske aktiviteter, som den erhvervsdrivende havde udøvet, jf. samme forordnings artikel 3, stk. 1. Dette gennemsnit kaldtes »referencemængde«.

- 13 Ifølge artikel 5, stk. 2, i forordning nr. 1442/93 skulle de afsatte mængder multipliceres med følgende vejningskoefficienter, alt efter hvilken af de i samme forordnings artikel 3, stk. 1, omhandlede økonomiske aktiviteter der var tale om:

— aktivitet a): 57%

— aktivitet b): 15%

— aktivitet c): 28%.

- 14 Ved anvendelsen af disse vejningskoefficienter kunne et bestemt parti bananer med henblik på beregningen af referencemængderne ikke tages i betragtning for et samlet beløb, der oversteg dette parti, uanset om det var blevet behandlet i de tre led, der svarer til de ovennævnte aktiviteter, af den samme erhvervsdrivende eller af to eller tre forskellige erhvervsdrivende. Ifølge betragtning 3 til den nævnte forordning var formålet med disse koefficienter dels at tage hensyn til omfanget af den udøvede økonomiske aktivitet og de forretningsmæssige risici, dels at undgå den ulempe, det er at skulle opgøre den samme mængde produkter i forskellige handelsled.

- 15 Artikel 5, stk. 3, i forordning nr. 1442/93 bestemte:

»Myndighederne giver hvert år senest den 15. juli, for 1994 senest den 15. oktober 1993, Kommissionen meddelelse om, hvor stor den samlede referencemængde, vægtet efter stk. 2, er for de erhvervsdrivende, der er registreret hos dem, og hvor stor en mængde bananer der er blevet afsat i alt pr. aktivitet.«

16 Artikel 6 i forordning nr. 1442/93 havde følgende ordlyd:

»Kommissionen fastsætter alt efter det årlige toldkontingents størrelse og de erhvervsdrivendes samlede referencemængder som omhandlet i artikel 5 eventuelt en fælles nedsættelseskoefficient for hver kategori af erhvervsdrivende, der skal anvendes på hver erhvervsdrivendes referencemængde med henblik på at fastsætte, hvor stor en mængde han skal tildeles. Medlemsstaterne fastsætter denne mængde for hver registreret erhvervsdrivende i kategori A og B [...] og giver den enkelte erhvervsdrivende meddelelse om størrelsen heraf.«

17 Artikel 7 i forordning nr. 1442/93 angav de typer dokumenter, som medlemsstaternes myndigheder kunne anmode om at få tilsendt med henblik på at fastsætte, hvor stor en mængde hver enkelt erhvervsdrivende i kategori A og B, der var registreret hos dem, havde afsat. Ifølge forordningens artikel 8 skulle myndighederne foretage fornøden kontrol af, om de ansøgninger og bilag, som de erhvervsdrivende havde indsendt, var korrekte og i orden.

Forordning (EF) nr. 1637/98

18 Ved Rådets forordning (EF) nr. 1637/98 af 20. juli 1998 om ændring af forordning nr. 404/93 (EFT L 210, s. 28) blev der med virkning fra den 1. januar 1999 foretaget væsentlige ændringer af den fælles markedsordning for bananer. Forordningen erstattede navnlig artikel 16-20 i afsnit IV i forordning nr. 404/93 med nye bestemmelser.

- 19 Artikel 16 i forordning nr. 404/93 (som ændret ved forordning nr. 1637/98) bestemte:

»[...]

I dette afsnit [dvs. bestemmelserne i afsnit IV i forordning nr. 404/93] forstås ved:

- 1) 'traditionel indførsel fra AVS-stater': indførsel til Fællesskabet af bananer med oprindelse i de i bilaget nævnte leverandørstater inden for rammerne af 857 700 tons (nettovægt) om året; de således indførte bananer benævnes i det følgende 'traditionelle AVS-bananer'
 - 2) 'ikke-traditionel indførsel fra AVS-stater': indførsel til Fællesskabet af bananer med oprindelse i de AVS-stater, der ikke er omfattet af definitionen i nr. 1; de således indførte bananer benævnes i det følgende 'ikke-traditionelle AVS-bananer'
 - 3) 'indførsel fra andre tredjelande end AVS-stater': indførsel til Fællesskabet af bananer med oprindelse i andre tredjelande end AVS-stater; de således indførte bananer benævnes i det følgende 'tredjelandsbananer'.«
- 20 Artikel 18, stk. 1, i forordning nr. 404/93, som ændret ved forordning nr. 1637/98, bestemte, at der åbnedes et årligt toldkontingent på 2,2 mio. tons nettovægt for indførsel af tredjelandsbananer og ikke-traditionelle AVS-bananer.

Inden for rammerne af dette toldkontingent opkrævedes der en told på 75 ECU pr. ton for indførsel af tredjelandsbananer, og ikke-traditionelle AVS-bananer var pålagt nultold.

- 21 Artikel 18, stk. 2, i samme forordning, som ændret ved forordning nr. 1637/98, bestemte, at der skulle åbnes et årligt tillægstoldkontingent på 353 000 tons (nettovægt) for indførsel af tredjelandsbananer og ikke-traditionelle AVS-bananer. Inden for rammerne af dette toldkontingent opkrævedes der ligeledes en told på 75 ECU pr. ton for indførsel af tredjelandsbananer, mens indførsel af ikke-traditionelle AVS-bananer skulle være toldfri.

Forordning (EF) nr. 2362/98

- 22 Den 28. oktober 1998 udstedte Kommissionen forordning (EF) nr. 2362/98 om gennemførelsesbestemmelser til forordning nr. 404/93 for så vidt angår ordningen for indførsel af bananer til Fællesskabet (EFT L 293, s. 32). I medfør af artikel 31 i forordning nr. 2362/98 blev forordning nr. 1442/93 ophævet med virkning fra den 1. januar 1999. De nye bestemmelser vedrørende forvaltningen af importlicenser i forbindelse med toldkontingenterne findes i afsnit I, II og IV i forordning nr. 2362/98 (herefter »1999-ordningen«) og finder alene anvendelse i sag T-225/99.
- 23 Der skal gøres opmærksom på følgende forskelle mellem 1993- og 1999-ordningerne:
- a) efter 1999-ordningen sondres der ikke længere på grundlag af de aktiviteter, de erhvervsdrivende har udført

- b) efter 1999-ordningen tages der hensyn til de indførte bananmængder

- c) i medfør af 1999-ordningen finder forvaltningen af importlicenserne sted uden henvisning til bananernes oprindelse (AVS eller tredjelande)

- d) toldkontingenterne og den del, der er tillagt nye erhvervsdrivende, er blevet forhøjet ved 1999-ordningen.

²⁴ Artikel 2 i forordning nr. 2362/98 bestemmer bl.a., at toldkontingenterne og de traditionelle AVS-banuner — de førstnævnte er omhandlet i artikel 18, stk. 1 og 2, og de sidstnævnte i artikel 16 i forordning nr. 404/93, som ændret ved forordning nr. 1637/98 — åbnes med henholdsvis:

— 92% til de traditionelle erhvervsdrivende, der er defineret i artikel 3

— 8% til de nytilkomne erhvervsdrivende, der er defineret i artikel 7.

²⁵ Artikel 3 i forordning nr. 2362/98 bestemmer:

»I denne forordning forstås ved 'traditionel erhvervsdrivende' en økonomisk beslutningstager, der er etableret i Fællesskabet i den periode, der er afgørende for hans referencemængde, samt på tidspunktet for registreringen efter artikel 5, og

som for egen regning i en referenceperiode rent faktisk har indført en minimumsmængde bananer med oprindelse i tredjelande og/eller AVS-lande med henblik på senere udbud til salg på EF-markedet.

[...]

- 26 Artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 2362/98 bestemmer, at hver traditionel erhvervsdrivende, der er registreret i en medlemsstat, for hvert år for alle oprindelser som nævnt i denne forordnings bilag I opnår en fast referencemængde, der fastlægges på grundlag af den mængde bananer, han rent faktisk har indført i referenceperioden. Ifølge artikel 4, stk. 2, i forordning nr. 2362/98 udgjordes referenceperioden for de indførsler, der blev foretaget i 1999, af årene 1994, 1995 og 1996.
- 27 Artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 2362/98 bestemmer, at »senest den 30. september hvert år fastlægger myndighederne i overensstemmelse med artikel 3, 4 og 5 efter afslutningen af den nødvendige kontrol og efterprøvning en foreløbig fast referencemængde for hver traditionel erhvervsdrivende på grundlag af gennemsnittet af de mængder bananer, der rent faktisk blev indført fra de i bilag I nævnte oprindelser i referenceperioden«. Referencemængden fastlægges efter et treårs-gennemsnit, selv hvis den erhvervsdrivende ikke har indført bananer i en del af referenceperioden. Ifølge artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 2362/98 meddeler myndighederne hvert år Kommissionen listen over de traditionelle erhvervsdrivende, der er registreret hos dem, samt summen af disses foreløbige referencemængder.
- 28 Ifølge artikel 6, stk. 2, andet afsnit, i forordning nr. 2362/98 meddeler Kommissionen om nødvendigt de øvrige medlemsstater disse lister for at afsløre eller forebygge erklæringer fra de erhvervsdrivende, der er afgivet med henblik på

misbrug af indførselsordningen. I artikel 13 i forordning nr. 2362/98 fastsættes de sanktioner, der kan træffes over for erhvervsdrivende, som ved hjælp af svigagtige handlinger eller beviser har søgt at opnå en ubegrundet referencemængde.

- 29 Afsnit V i forordning nr. 2362/98 indeholder en række overgangsbestemmelser for 1999. Ifølge forordningens artikel 28, stk. 1, skulle ansøgninger om registrering for året 1999 være indgivet af de erhvervsdrivende senest den 13. november 1998. Disse ansøgninger skulle for de traditionelle erhvervsdrivendes vedkommende bl.a. være ledsaget af en angivelse af den samlede mængde bananer, der rent faktisk var blevet indført i hvert af årene i referenceperioden 1994-1996, af numrene på alle de licenser og partiallicenser, der var benyttet for disse indførsler, samt af referencerne for alle bevisdokumenter vedrørende betaling af told [artikel 28, stk. 1, litra a), i forordning nr. 2362/98].
- 30 Ifølge artikel 28, stk. 2, i forordning nr. 2362/98 skulle medlemsstaterne senest den 30. november 1998 bl.a. meddele Kommissionen listerne over de erhvervsdrivende, der havde indgivet en ansøgning om registrering som traditionel erhvervsdrivende, samt summen af de foreløbige referencemængder. Denne meddelelse skulle desuden for hver traditionel erhvervsdrivende omfatte bl.a. en angivelse af den mængde bananer, der var blevet indført i årene 1994-1996, hans foreløbige referencemængde samt numrene på benyttede licenser og partiallicenser.
- 31 I medfør af artikel 6, stk. 3, og artikel 28, stk. 3, i forordning nr. 2362/98 kunne Kommissionen om nødvendigt fastsætte en fast justeringskoefficient, som skulle anvendes på hver erhvervsdrivendes foreløbige referencemængde. Denne koefficient blev fastsat på grundlag af de meddelelser, der var foretaget efter samme forordnings artikel 6, stk. 2, og på grundlag af den samlede mængde af toldkontingenterne og de traditionelle AVS-bananer. Ifølge artikel 28, stk. 4, i forordning nr. 2362/98 skulle medlemsstaternes myndigheder senest den 10. december 1998 fastlægge og meddele referencemængden for hver erhvervsdrivende.

Nedsættelses/justeringskoefficienter

1993-ordningen

- 32 Den 19. november 1993 udstedte Kommissionen forordning (EF) nr. 3190/93 om fastsættelse af den fælles nedsættelseskoefficient til beregning af den mængde bananer, der skal tildeles hver erhvervsdrivende i kategori A og B af det årlige toldkontingent i 1994 (EFT L 285. s. 28). Denne forordning førte til et annullations- og erstatningssøgsmål under den sag, der blev afgjort ved Rettens dom af 11. december 1996, Comafrica og Dole Fresh Fruit Europe mod Kommissionen (sag T-70/94, Sml. II, s. 1741, herefter »Comafrica-dommen«) (jf. præmis 38-41 nedenfor).
- 33 Den 26. juli 1995 udstedte Kommissionen forordning (EF) nr. 1869/95 om ændring af forordning (EF) nr. 2947/94 om fastsættelse af den fælles nedsættelseskoefficient til beregning af den mængde bananer, der skal tildeles hver erhvervsdrivende i kategori A og B af toldkontingent for 1995 (EFT L 179, s. 38). Forordning nr. 1869/95 har givet anledning til et annullations- og erstatningssøgsmål i sag T-198/95.
- 34 Ifølge denne forordnings artikel 1 affattes artikel 1 i forordning nr. 2947/94 således:

»Den mængde, der tildeles hver erhvervsdrivende i kategori A og B for perioden 1. januar til 31. december 1995 af det toldkontingent på 2 200 000 tons, der er

fastsat i artikel 18 i [forordning (EØF) nr. 404/93 som ændret], beregnes ved at multiplicere den pågældende erhvervsdrivendes referencemængde med nedestående fælles nedsættelseskoefficient, der er fastsat i henhold til artikel 5 i [forordning nr. 1442/93]:

— for hver erhvervsdrivende i kategori A: 0,553842

— for hver erhvervsdrivende i kategori B: 0,472618.

Koefficienten anvendes på de mængder, der blev afsat i Fællesskabet i referenceperioden 1991/1993 af de erhvervsdrivende i kategori A og B, som var etableret i Fællesskabet i dets sammensætning pr. 31. december 1994.«

³⁵ For de følgende tre år fastsatte Kommissionen nedsættelseskoefficienter af lignende indhold. Det drejer sig om forordning (EF) nr. 1561/96 af 30. juli 1996, nr. 1155/97 af 25. juni 1997 og nr. 1721/98 af 31. juli 1998 om fastsættelse af nedsættelseskoefficienterne til beregning af den mængde bananer, der kan tildeles hver erhvervsdrivende i henholdsvis kategori A og B i forbindelse med toldkontingentet for henholdsvis 1996 (EFT L 193, s. 15), 1997 (EFT L 168, s. 67) og 1998 (EFT L 215, s. 62). Forordning nr. 1561/96, nr. 1155/97 og nr. 1721/98 har givet anledning til annullations- og erstatningssøgsmål i

henholdsvis sag T-171/96, sag T-230/97 og sag T-174/98. Situationen for årene 1995-1998 kan sammenfattes således:

Sag	Produktionsår	Forordning	Nedsættelseskoefficient
T-198/95	1995	nr. 1869/95	0,553842
T-171/96	1996	nr. 1561/96	0,623432
T-230/97	1997	nr. 1155/97	0,732550
T-174/98	1998	nr. 1721/98	0,860438

Sagerne T-198/95, T-171/96, T-230/97 og T-174/98 vedrører alene de nedsættelseskoefficienter, der finder anvendelse for erhvervsdrivende i kategori A.

1999-ordningen

- 36 Den 20. juli 1999 udstedte Kommissionens forordning (EF) nr. 1586/1999 om ændring af forordning (EF) nr. 2632/98 om fastsættelse af den faste justeringskoefficient, der skal anvendes på hver traditionel erhvervsdrivendes foreløbige referencemængde i forbindelse med toldkontingenterne og de traditionelle AVS-bananer for 1999 (EFT L 188, s. 19), der har givet anledning til et annullations- og erstatningssøgsmål i sag T-225/99.
- 37 Artikel 1 i denne forordning fastsætter en fast justeringskoefficient på 0,947938 for året 1999.

Forhistorien for retssagerne

Sag T-70/94

- 38 Comafrica SpA og Dole Fresh Fruit Europe Ltd & Co. indfører tredjelandsbananer til henholdsvis Italien og Tyskland, hvor de i årene 1993-1998 var registreret hos de nationale myndigheder som erhvervsdrivende i kategori A og i 1999 som traditionelle erhvervsdrivende.
- 39 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 11. februar 1994 (registreret under nr. T-70/94) anlagde sagsøgerne sag mod Kommissionen med bl.a. påstand om annullation af artikel 1 i forordning nr. 3190/93 (jf. præmis 32 ovenfor).
- 40 I Comafrica-dommen antog Retten dette søgsmål til realitetsbehandling, men gav ikke sagsøgerne medhold. Vedrørende søgsmålets antagelse til realitetsbehandling fastslog Retten, at forordning nr. 3190/93 udgjorde en række individuelle beslutninger, der var rettet til hver enkelt erhvervsdrivende i kategori A eller B, som havde ansøgt om og opnået referencemængder for indførsler af bananer i 1994, og at forordningen dermed gjorde det muligt for ham at fastslå de præcise mængder, som han havde ret til at indføre i det nævnte år.
- 41 Ved appelskrift indleveret til Domstolens Justitskontor den 20. februar 1997 (registreret under nr. C-73/97 P) iværksatte Den Franske Republik appel til prøvelse af denne dom.

Sag C-73/97 P

- 42 Ved dom af 21. januar 1999 i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl. (sag C-73/97 P, Sml. I, s. 185) ophævede Domstolen Comafrica-dommen og afviste det annulationsøgsmål, sagsøgerne havde anlagt til prøvelse af forordning nr. 3190/93.
- 43 Domstolen bemærkede navnlig, at Retten i præmis 41 i Comafrica-dommen havde antaget, at referencemængderne allerede var blevet tildelt de erhvervsdrivende før udstedelsen af forordning nr. 3190/93 om fastsættelse af nedsættelseskoefficienten for 1994. Den bemærkede, at Retten derefter havde fundet, at offentliggørelsen af nedsættelseskoefficienten havde den øjeblikke og direkte virkning at gøre det muligt for hver enkelt erhvervsdrivende, når han anvendte denne koefficient på den referencemængde, som allerede var tildelt ham, at fastslå den endelige mængde, som han havde ret til at indføre i 1994 (dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl., præmis 16 og 17).
- 44 Efter at have gennemgået alle faserne i den procedure, der er fastsat i artikel 4-8 i forordning nr. 1442/93 for udstedelse af importlicenser til de forskellige kategorier af erhvervsdrivende (dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl., præmis 19-29), konstaterede Domstolen, at de oplysninger, som under denne procedure var blevet meddelt til myndighederne af de erhvervsdrivende, kunne ændres, før nedsættelseskoefficienten blev fastsat, uden at de ændringer, som myndighederne eller Kommissionen foretager, bringes til de berørte erhvervsdrivendes kundskab (dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl., præmis 30).
- 45 Domstolen fastslog, at det følgelig var med urette, at Retten i Comafricadommens præmis 41 havde fastslået, at forordning nr. 3190/93 »[oplyste] hver enkelt berørt erhvervsdrivende om, at den mængde bananer, som han [havde] ret til at indføre inden for rammerne af toldkontingentet for 1994, [kunne] fastsættes ved anvendelse af en fælles nedsættelseskoefficient på hans referencemængde«, og

at forordningens øjeblikkelige og direkte virkning var at gøre det muligt for hver enkelt erhvervsdrivende at fastslå den endelige mængde, som ville blive tildelt ham individuelt (dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl., præmis 32).

- 46 Domstolen fandt, at det ligeledes var med urette, at Retten under henvisning til Domstolens dom af 6. november 1990, Weddel mod Kommissionen (sag C-354/87, Sml. I, s. 3847), i Comafrica-dommens præmis 41 havde fastslået, at forordning nr. 3190/93 måtte opfattes som en række individuelle beslutninger, der var rettet til hver enkelt erhvervsdrivende, og som underrettede denne om de præcise mængder, han ville have ret til at indføre i 1994 (dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl., præmis 38).

Retsforhandlinger

- 47 Ved stævninger indleveret til Rettens Justitskontor den 18. oktober 1995 (sag T-198/95), den 23. oktober 1996 (sag T-171/96), den 5. august 1997 (sag T-230/97), den 20. oktober 1998 (sag T-174/98) og den 8. oktober 1999 (sag T-225/99) har sagsøgerne anlagt nærværende søgsmål, hvorunder de henholdsvis anfægter forordning nr. 1869/95, nr. 1561/96, nr. 1155/97, nr. 1721/98 og nr. 1586/1999 (herefter de »anfægtede forordninger«).
- 48 Ved kendelser af 28. maj 1997 i sag T-198/95 (hvori den skriftlige forhandling allerede var afsluttet) og i sag T-171/96, af 24. september 1997 i sag T-230/97 og af 12. januar 1999 i sag T-174/98 udsatte Retten behandlingen af de nævnte sager indtil afsigelsen af Domstolens dom i sag C-73/97 P.

- 49 Ved skrivelse af 2. februar 1999 i sagerne T-198/95, T-171/96, T-230/97 og T-174/98 anmodede Retten sagsøgerne om at indgive deres bemærkninger vedrørende de konsekvenser, der måtte drages af dommen i sagen Frankrig mod Comafrika m.fl. med hensyn til fortsættelsen af retsforhandlingerne i de foreliggende sager. Efter at sagsøgerne havde indgivet deres bemærkninger, blev den skriftlige forhandling genoptaget og afsluttet i sagerne T-171/96, T-230/97 og T-174/98.
- 50 Ved begæringer registreret på Rettens Justitskontor den 25. marts 1996, den 13. februar 1997 og den 24. oktober 1997 har Den Franske Republik anmodet om at måtte intervenere i henholdsvis sag T-198/95, T-171/96 og T-230/97 til støtte for Kommissionens påstande.
- 51 Ved begæringer registreret på Rettens Justitskontor den 15. december 1997 og den 17. februar 2000 har Kongeriget Spanien ligeledes anmodet om at måtte intervenere til støtte for Kommissionens påstande i sagerne T-230/97 og T-225/99.
- 52 Parterne har ikke fremsat indsigelser over for disse begæringer. Sagsøgerne har dog anmodet om fortrolig behandling over for Den Franske Republik i sagerne T-171/96 og T-230/97 og over for Kongeriget Spanien i sagerne T-230/97 og T-225/99 af et vist antal sider eller afsnit i deres stævninger og om fornødent af de bilag, der er knyttet til deres indlæg.
- 53 Begæringerne om intervention blev for Den Franske Republiks vedkommende imødekommet ved kendelse af 6. maj 1996 i sag T-198/95 og af 30. september 1999 i sagerne T-171/96 og T-230/97 og for Kongeriget Spaniens vedkommende ved kendelse af 30. september 1999 og af 12. april 2000 i sagerne T-230/97 og T-225/99. I disse kendelser udsatte Retten sin afgørelse om anmodningerne om

fortrolig behandling, anmodede justitssekretæren om at tilstille intervenienterne en ikke-fortrolig version af sagens dokumenter og fastsatte en frist, inden for hvilken intervenienterne kunne anmode om adgang til de fortrolige versioner. Intervenienterne har ikke fremsat en sådan anmodning inden for den fastsatte frist.

- 54 I sag T-171/96 nedlagde Kommissionen den 11. juni 1999 en afvisningspåstand i medfør af artikel 114, stk. 1, i Rettens procesreglement. Idet Retten fandt, at dommen i sag C-73/97 P, Frankrig mod Comafrika m.fl., som blev afsagt efter indgivelsen af svarskriftet, udgør et nyt forhold, har den besluttet at behandle afvisningspåstanden som et indlæg, hvori der fremsættes et nyt anbringende. Sagsøgerne har afgivet deres bemærkninger vedrørende dette nye anbringende den 1. september 1999.
- 55 I sagerne T-230/97 og T-174/98 nedlagde Kommissionen den 10. juni 1999 en påstand om afvisning i overensstemmelse med procesreglementets artikel 114, stk. 1. Sagsøgerne har afgivet bemærkninger vedrørende disse afvisningspåstande, som blev henvist til afgørelse i forbindelse med sagens realitet ved Rettens kendelser af 27. september 1999.
- 56 Ved kendelse afsagt af formanden for Rettens Femte Afdeling den 13. juli 2000 blev sagerne T-198/95, T-171/96, T-230/97 og T-174/98 i medfør af procesreglementets artikel 50 forenet med henblik på den mundtlige forhandling og dommen på grund af deres indbyrdes forbindelse.
- 57 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Femte Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling. Som led i foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse har Retten anmodet parterne om at besvare nogle spørgsmål skriftligt og fremlægge visse dokumenter.

- 58 Retten har navnlig anmodet Kommissionen om at fremlægge de berigtigelser af referencemængderne, der blev foretaget for produktionsårene 1997 og 1998 for Italien og Tyskland, og har stillet parterne en række spørgsmål med henblik på nærmere at belyse de nationale myndigheders og Kommissionens respektive roller i forbindelse med berigtigelsen af de erhvervsdrivendes referencemængder. Retten har anmodet sagsøgerne om at opgøre deres påståede tab i tal og om at forklare tabsberegningen i forhold til deres fortjenstmarginer. Parterne har imødekommet disse anmodninger, idet de har begæret fortrolig behandling af visse punkter i deres svar i forhold til intervenienterne.
- 59 Parterne afgav mundtlige indlæg og besvarede Rettens spørgsmål i retsmødet den 5. oktober 2000.
- 60 Under retsmødet blev sag T-225/99 forenet med sagerne T-198/95, T-171/96, T-230/97 og T-174/98 med henblik på den mundtlige forhandling og dommen på grund af deres indbyrdes forbindelse, jf. procesreglementets artikel 50, og begæringerne om fortrolig behandling blev imødekommet.

Parternes påstande

- 61 I sagerne T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 og T-225/99 har sagsøgerne nedlagt følgende påstande:

— Sagerne antages til realitetsbehandling.

- De anfægtede forordninger annulleres i henhold til EF-traktatens artikel 173 (efter ændring nu artikel 230 EF) og EF-traktatens artikel 174 (nu artikel 231 EF), i det omfang de berører sagsøgerne. Subsidiært erklæres de nævnte forordninger for ugyldige i forhold til alle.

- Kommissionen tilpligtes i medfør af EF-traktatens artikel 178 (nu artikel 235 EF) og EF-traktatens artikel 215, stk. 2 (nu artikel 288, stk. 2, EF), at erstatte ethvert tab, inklusive renter, der er blevet påført sagsøgerne som følge af den ulovlige udstedelse af de ovennævnte forordninger.

- Der træffes enhver yderligere foranstaltning, som Retten finder nødvendig med henblik på at opgøre det tab, som sagsøgerne er blevet påført.

- Kommissionen tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

⁶² I sag T-225/99 har sagsøgerne endvidere nedlagt påstand om, at det pålægges Kommissionen at fremlægge visse oplysninger om beregningen af referencemængderne for 1999.

⁶³ I sagerne T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 og T-225/99 har Kommissionen nedlagt følgende påstande:

- Sagerne afvises.

— Kommissionen frifindes.

— Sagsøgerne tilpligtes at betale sagens omkostninger.

64 I sag T-225/99 har Kommissionen endvidere nedlagt påstand om, at begæringen om bevisoptagelse afslås.

65 I sagerne T-198/95, T-171/96 og T-230/97 har Den Franske Republik som intervenient nedlagt påstand om, at Kommissionen frifindes.

66 I sagerne T-230/97 og T-225/99 har Kongeriget Spanien som intervenient nedlagt følgende påstande:

— Annullationspåstanden afvises og kendes subsidiært ubegrundet, og Kommissionen frifindes for erstatningspåstanden.

— Sagsøgerne tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

Spørgsmålet om antagelse af annullationspåstandene til realitetsbehandling

Parternes argumenter

- 67 Kommissionen har gjort gældende, at annullationspåstandene skal afvises. Efter dens opfattelse har sagsøgerne ikke bevist, at de anfægtede forordninger kan betragtes som beslutninger, der er udfærdiget »i form af en forordning«, og som »berører [dem] umiddelbart og individuelt«. Sagsøgerne hører til en sluttet kreds af erhvervsdrivende, hvori den enkelte deltager i teorien kunne identificeres på tidspunktet for udstedelsen af hver enkelt af de anfægtede forordninger. Selv om det generelt er en nødvendig betingelse for at anerkende en individuel interesse, at der foreligger en sådan »sluttet kreds«, er dette imidlertid ikke en tilstrækkelig betingelse i så henseende. De anfægtede forordninger finder anvendelse på objektivt fastlagte situationer og indebærer retsvirkninger i forhold til grupper af personer, der er fastlagt generelt og abstrakt. De fastsætter nedsættelses- og justeringskoefficienter, som de nationale myndigheder skal anvende på alle erhvervsdrivende. Med fastsættelsen af disse koefficienter tog Kommissionen hensyn til de samlede referencemængder, som de nationale myndigheder havde fastsat, og ikke til referencemængderne for den enkelte erhvervsdrivende. Kommissionen er enig i generaladvokat Tesauro's opfattelse i forslag til afgørelse i forbindelse med Domstolens dom af 21. november 1989 i sagen *Usines cooperative de déshydratation du Vexin m.fl. mod Kommissionen* (sag C-244/88, Sml. s. 3811, på s. 3819, punkt 4) og i generaladvokat Mischo's opfattelse i forslag til afgørelse i forbindelse med Domstolens dom af 27. marts 1990 i sagen *Cargill m.fl. mod Kommissionen* (sag C-229/88, Sml. I, s. 1303, på s. 1309, punkt 20), hvorefter det kræves, »at den omstændighed, der gør det muligt at identificere aktens adressater, på den ene eller den anden måde har været årsagen til institutionernes handlen og således indgår i begrundelsen for akten«.
- 68 Endvidere må annullationspåstandene klart afvises i lyset af dommen i sagen *Frankrig mod Comafrika m.fl.* Betragtninger svarende til dem, Domstolen anførte i denne dom, kan nemlig anføres i sagerne T-198/95, T-171/96, T-230/97 og T-174/98, og de relevante retsregler er de samme, når bortses fra visse ændringer, der ikke vedrører betingelserne for realitetsbehandling. Hvad angår sag T-225/99

har Kommissionen anført, at selv om 1999- og 1993-ordningerne er klart forskellige, har de dog de fælles træk, der gav Domstolen begrundelsen for at afvise søgsmålet ved dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl. Sagsøgerne er følgelig hverken umiddelbart eller individuelt berørt af de anfægtede forordninger.

- 69 Kommissionen har anført, at Domstolen i dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl. for det første fastslog, at forordning nr. 3190/93 om fastsættelse af den fælles nedsættelseskoefficient for 1994 ikke berørte sagsøgerne umiddelbart, for den havde ikke den virkning at give den enkelte erhvervsdrivende oplysning om, hvilken mængde bananer han havde ret til at indføre, når han anvendte den nævnte koefficient på sin referencemængde. En erhvervsdrivende kunne ikke fastslå den referencemængde, som nedsættelseskoefficienten finder anvendelse på, da de oplysninger, som de erhvervsdrivende havde meddelt myndighederne, kunne ændres ved flere lejligheder under den procedure, der er fastsat i artikel 5, stk. 3, i forordning nr. 1442/93, før den nævnte koefficient blev fastsat, uden at de havde kendskab hertil.
- 70 Sagsøgernes bemærkning om, at Kommissionen i praksis modtager detaljerede taloplysninger om de mængder bananer, som hver enkelt erhvervsdrivende har indført, således at det er denne institution, der alene fastsætter de erhvervsdrivendes referencemængder, kan ikke føre til den konklusion, at de foreliggende påstande kan realitetsbedømmes. Som Domstolen således bemærkede i præmis 25 i dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl., bestemmer artikel 5, stk. 3, i forordning nr. 1442/93, at de nationale myndigheder skal give Kommissionen meddelelse om den samlede mængde bananer, der er blevet afsat for hver af de aktiviteter, der omhandles i samme forordnings artikel 3, stk. 1, for de erhvervsdrivende, der er registreret hos dem. De af sagsøgerne fremlagte beviser for, at der tilsendes Kommissionen en detaljeret talmateriale, viser således blot, at de nationale myndigheder anvender den gældende lovgivning korrekt.
- 71 For det andet fastslog Domstolen i dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl., at forordning nr. 3190/93 ikke berørte sagsøgerne individuelt. Domstolen

fandt, at den erhvervsdrivende til forskel fra den erhvervsdrivende i den sag, der gav anledning til den tidligere nævnte dom i sagen Weddel mod Kommissionen, ikke havde opnået en referencemængde før udstedelsen af den omtvistede forordning og ikke havde været i stand til at fastslå den endelige mængde, som han ville have ret til at indføre. Han kunne heller ikke have kendskab til sin egen referencemængde, så længe den ikke var blevet fastsat, og han ikke havde fået meddelelse herom fra medlemsstaten (dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl., præmis 27). Den enkelte erhvervsdrivendes endelige situation fastlægges således først på det tidspunkt, hvor de nationale myndigheder meddeler ham deres beslutning. Sagsøgerne har i den forbindelse ikke fremført noget bevis og heller ikke noget argument til støtte for, at de foreliggende sager er forskellige fra dem, der blev afgjort ved Comafrica-dommen og ved dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl.

- 72 I sag T-225/99 har Kommissionen endvidere anført, at Domstolen i dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl. bemærkede, at sagsøgerne under en sag for en national ret kunne anmode denne om at efterprøve, hvorvidt deres endelige referencemængde var blevet fastsat i overensstemmelse med 1999-ordningen.
- 73 Kongeriget Spanien har i det væsentlige fremført de samme argumenter som Kommissionen.
- 74 Den Franske Republik finder, at annullationspåstandene i sagerne T-198/95, T-171/96 og T-230/97 må afvises i lyset af dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl.
- 75 Sagsøgerne har heroverfor anført, at de er umiddelbart og individuelt berørt af de anfægtede forordninger, når henses til den tidligere nævnte dom i sagen Weddel mod Kommissionen, hvori Domstolen udtalte, at en forordning, hvorved der blev

fastsat en nedsættelseskoefficient, der skulle finde anvendelse på ansøgninger om importlicenser for oksekød af høj kvalitet, måtte opfattes som en række individuelle afgørelser, der var truffet af Kommissionen, idet hver af disse afgørelser påvirkede den enkelte licensansøgers retsstilling.

76 Sagsøgerne gør for det første gældende, at de er individuelt berørt, og anfører nærmere, at Kommissionen før udstedelsen af de anfægtede forordninger fra medlemsstaterne modtog alle de erhvervsdrivendes navne og adresser, såvel som oplysninger om de mængder bananer, som hver enkelt af dem angav individuelt at have markedsført/indført. De anfægtede forordninger er følgelig ikke almen-gyldige forordninger, men udgør hver en »samling individuelle beslutninger«, der berører sagsøgernes retsstilling (Domstolens dom af 13.5.1971, forenede sager 41/70-44/70, International Fruit Company m.fl. mod Kommissionen, Sml. 1971, s. 83, org.ref.: Rec. s. 411, præmis 21). Ifølge sagsøgerne vidste Kommissionen meget vel, hvilke erhvervsdrivende der var berørt af de nævnte forordninger.

77 Kommissionens anbringende om, at den ved fastsættelsen af nedsættelses/justerings-koefficienterne ikke havde taget hensyn til de erhvervsdrivendes individuelle referencemængder, men til de samlede referencemængder, således at de anfægtede forordninger udgør almen-gyldige foranstaltninger, der finder anvendelse på grupper af personer, der er fastlagt generelt og abstrakt, må forkastes. Sagsøgerne har anført, at de samlede referencemængder reelt følger af de individuelle referencemængder, der fastsættes af medlemsstaterne, som herved handler på Kommissionens vegne.

»Enhver beslutning om det hele vedrører faktisk hver enkelt af delene.«

78 Sagsøgerne gør gældende, at de indgår i en lukket kreds af erhvervsdrivende, og at de også opfylder alle de yderligere kriterier, som måtte kunne kræves ifølge

Domstolens obiter dicta. De kan følgelig påvise, at »den omstændighed, der gør det muligt at identificere retsaktens adressater, på den ene eller den anden måde har været årsagen til institutionernes handlen og således indgår i begrundelsen for akten« (ovennævnte forslag til afgørelse fra generaladvokaterne Tesauro og Mischo, henholdsvis punkt 5 og punkt 20). Det er registreringen af de erhvervsdrivende og disses ansøgning om importlicenser, der er oprindelsen til hele proceduren for tildeling af importlicenser, og som er bestemmende for de samlede referencemængder samt for, om det er nødvendigt at fastsætte en nedsættelses/justeringskoefficient.

- 79 Kommissionens henvisning til Domstolens kendelse af 24. maj 1993 i sagen Arnaud m.fl. mod Rådet (sag C-131/92, Sml. I, s. 2573) til støtte for, at det ikke er tilstrækkeligt at høre til en lukket kreds for at være individuelt berørt, er ifølge sagsøgerne ikke relevant. Sagsøgerne har således anført, at i den sag, denne kendelse drejer sig om, var den omtvistede retsakt ikke en foranstaltning, der var truffet på grundlag af oplysninger, som de erhvervsdrivende havde meddelt medlemsstaterne, og som derefter var meddelt til Kommissionen, og som var grundlaget for den endelige beslutning. Det forholder sig på samme måde med den anden afgørelse, som Kommissionen har anført, nemlig Domstolens dom af 15. juni 1993 i sagen Abertal m.fl. mod Rådet (sag C-264/91, Sml. I, s. 3265), der vedrørte en tvist om en almengyldig foranstaltning, der ikke var blevet truffet på grundlag af oplysninger meddelt af dens adressater.
- 80 Sagsøgerne har for det andet gjort gældende, at de er umiddelbart berørt af de anfægtede forordninger, eftersom disse ikke overlader noget skøn til de medlemsstater, som de er rettet til (dommen i sagen International Fruit Company m.fl. mod Kommissionen, præmis 23-28).
- 81 I Comafrika-dommen admitterede Retten en lignende sag, der var anlagt af sagsøgerne vedrørende nedsættelseskoefficienten for produktionsåret 1994. I sagerne T-198/95, T-171/96, T-230/97 og T-174/98 gør sagsøgerne gældende, at de er umiddelbart og individuelt berørt af de anfægtede forordninger, fordi disse, således som det fremgår af deres titel, vedrører »fastsættelse af den mængde

bananer, der skal tildeles hver erhvervsdrivende«. Hver af disse forordninger udgør umiddelbart en samling beslutninger, der er truffet i form af en forordning.

- 82 De foreliggende sager er under alle omstændigheder forskellige fra den sag, der blev afgjort ved dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl.
- 83 Spørgsmålet om den umiddelbare anvendelighed af forordning nr. 3190/93 blev undersøgt af Domstolen i dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl. Spørgsmålet, om sagsøgerne var umiddelbart berørt af denne forordning, var der imidlertid ikke rejst tvivl om af Kommissionen i første instans og heller ikke af Kommissionen og Den Franske Republik i forbindelse med appellen. Det var i virkeligheden generaladvokat Mischo, der for første gang rejste dette spørgsmål i sit forslag til afgørelse i forbindelse med dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl. (Sml. I, s. 187). Domstolens dom og generaladvokatens forslag til afgørelse gik således ud over sagens spørgsmål og tog stilling til faktiske og retlige spørgsmål, som ikke var omtvistet mellem parterne. Sagsøgerne var ikke blevet opfordret til at udtale sig om disse nye spørgsmål. Der forelå følgelig en åbenbar tilsidesættelse af »de grundlæggende rettigheder til kontradiktion og af ligebehandlingsprincippet, der omhandles i artikel 6 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder«, såvel som i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols nyere retspraksis, navnlig i dens dom i sagen Borgers mod Belgien af 30. oktober 1991, serie A nr. 214-B.
- 84 Spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgerne er umiddelbart berørt af de anfægtede forordninger, er kernen i de foreliggende sager. Det hovedargument, som Kommissionen herved har fremført i forbindelse med sin afvisningspåstand, og ifølge hvilket den ikke umiddelbart fastsatte de erhvervsdrivendes referencemængder, kan ikke godtages.
- 85 Der har således foreligget misforståelser med hensyn til praksis for den årlige tildeling af rettighederne til indførsel i Fællesskabet. I modsætning til hvad der

blev antaget under behandlingen af de sager, der blev afgjort ved Comafrica-dommen og dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl., spiller Kommissionen en direkte rolle ved undersøgelsen og kontrollen af den enkelte erhvervsdrivendes tal og navnlig ved fastsættelsen af de individuelle referencemængder. Retten bør i den forbindelse anordne bevisoptagelse i medfør af artikel 65 i dens procesreglement med henblik på at klargøre disse faktiske forhold og navnlig Kommissionens rolle på området.

- 86 Sagsøgerne gør gældende, at Kommissionen medvirker direkte i forbindelse med kontrollen med rigtigheden af de erhvervsdrivendes ansøgninger om referencemængder. Det er de erhvervsdrivende, som sætter proceduren i gang, idet de først lader sig registrere hos myndighederne efter eget valg. I medfør af artikel 4, stk. 2, i forordning nr. 1442/93 for så vidt angår 1993-ordningen og artikel 5 i forordning nr. 2362/98 for så vidt angår 1999-ordningen afgiver de herefter erklæring om den virksomhed med markedsføring og import, som de har udført i referenceperioden. Samtlige ansøgninger, der indgår til samme nationale myndighed, systematiseres og videresendes til Kommissionen inden en bestemt dato.
- 87 Kommissionen sammenlægger referencemængderne, som den enkelte medlemsstat korrekt har anmeldt, og såfremt summen måtte overstige det for året disponible kontingent, fastsætter den en fælles eller fast nedsættelses/justeringskoefficient, der skal anvendes på den enkelte erhvervsdrivendes foreløbige referencemængde med henblik på fastsættelsen af de rettigheder, der skal tildeles hver enkelt af dem i medfør af artikel 6 i forordning nr. 1442/93 for 1993-ordningen og artikel 6 i forordning nr. 2362/98 for 1999-ordningen. Det egentlige problem er rigtigheden af de erhvervsdrivendes erklæringer. For så vidt angår 1993-ordningen iværksætter Kommissionen en kontrolprocedure, så snart den har modtaget referencemængderne fra medlemsstaterne. I modsætning til hvad der blev anført i appelskriftet i den sag, der blev afgjort ved dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl., foretager Kommissionen ikke i forbindelse med denne kontrol en kontrol på grundlag af den enkelte medlemsstats samlede tal, men på grundlag af de detaljerede talmæssige oplysninger, der vedrører den enkelte erhvervsdrivende og den enkelte aktivitet, som omhandlet i artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 1442/93. Den kunne ikke have foretaget en sådan kontrol uden at anvende de detaljerede erklæringer fra de forskellige erhvervsdrivende.

- 88 Sagsøgerne bemærker, at de ansvarlige personer i medlemsstaterne ikke kunne afsløre dobbelttællinger som følge af dobbeltesterklæringer for samme mængde bananer, bortset fra i den situation, hvor de to berørte erhvervsdrivende havde indgivet deres erklæringer til en og samme myndighed. Kommissionens direkte medvirken er begrundet med den omstændighed, at det ikke var muligt at afsløre dobbelttællinger, når erklæringerne blev indgivet til forskellige myndigheder. Efter sagsøgernes opfattelse burde Kommissionen følgelig forestå og gennemføre kontrollen med rigtigheden af ansøgningerne om referencemængder. Medlemsstaterne handler blot for Kommissionens regning, når de gennemfører undersøgelser (Domstolens dom af 17.10.1995, sag C-478/93, Nederlandene mod Kommissionen, Sml. I, s. 3081). De anfører som eksempel, at såfremt Kommissionen finder, at en national myndighed ikke har præsteret et tilfredsstillende arbejde, kan den sætte sin egen opfattelse igennem og ensidigt ændre den referencemængde, som denne myndighed har meddelt for en konkret erhvervsdrivende.
- 89 I praksis støder Kommissionen hvert år på store vanskeligheder ved fastsættelsen af den nøjagtige størrelse af de referencemængder, der kan anerkendes. Den fastsætter en foreløbig nedsættelses/justeringskoefficient for — således som det forklares i betragtningerne til forordningerne om fastsættelse af sådanne koefficienter — at få tid til at undersøge rigtigheden af de erhvervsdrivendes ansøgninger, når det fremgår, at der har været tilfælde af dobbelttælling.
- 90 De referencemængder, der endelig anerkendes for hver erhvervsdrivende, fastsættes for en bestemt periode. I nogle tilfælde kontrolleres rigtigheden af erklæringerne på et meget tidligt tidspunkt, og i disse tilfælde bekræftes erklæringerne af vedkommende nationale myndighed. I andre tilfælde får de erhvervsdrivende først underretning om deres endelige referencemængder på det tidspunkt, hvor de nationale myndigheder formelt meddeler dem den endelige nedsættelses/justeringskoefficient og deres indførselsrettigheder. Det er imidlertid Kommissionen, der i sidste ende fastsætter de endelige referencemængder for hver enkelt erhvervsdrivende. Den fastsætter referencemængden på EF-niveau og størrelsen af toldkontingenterne og derefter nedsættelses/justeringskoefficienten

på grundlag af disse oplysninger. Kommissionen kan ikke fastsætte referencemængden på EF-niveau uden at have fastlagt de samlede og de individuelle referencemængder. Kommissionen har erkendt denne direkte medvirken i punkt 22-39 i svarskriftet i sag T-174/98.

- 91 Sagsøgerne har anført, at deres anbringende om, at Kommissionen bygger på de individuelle referencemængder, bekræftes af artikel 6 i forordning nr. 2362/98, ifølge hvilken de nationale myndigheder bl.a. meddeler Kommissionen en angivelse »for hver erhvervsdrivende af den mængde bananer, han rent faktisk har indført i referenceperioden«. På grundlag af denne angivelse og under hensyn til den samlede mængde af toldkontingenterne fastsætter Kommissionen en nødvendigt en fast justeringskoefficient, som anvendes på hver erhvervsdrivendes foreløbige referencemængde. Indførelsen af 1999-ordningen og navnlig vedtagelsen af artikel 6 i forordning nr. 2362/98 er faktisk blot en bekræftelse af den praksis, som blev fulgt under 1993-ordningen.
- 92 Sagsøgerne anfører, at Domstolen i dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl. ikke tog stilling til spørgsmålet om, hvorvidt det er Kommissionen, der fastsætter de individuelle referencemængder. Den fastslog alene, at de erhvervsdrivende ikke er bekendt med størrelsen af deres referencemængder før fastsættelsen af nedsættelseskoefficienten. Dette manglende kendskab udelukker imidlertid ikke, at Kommissionens beslutning om fastsættelse af referencemængderne udgør en retsakt, der berører sagsøgerne umiddelbart og individuelt.
- 93 Sagsøgerne har endelig gjort gældende, at såfremt deres annullationspåstande måtte blive erklæret uegnede til realitetsbehandling, ville de være frataget ethvert retsmiddel, eftersom det under en retssag i de medlemsstater, hvor de er registreret, ikke er muligt at behandle spørgsmålet om urigtige erklæringer eller fejl, der er begået i andre medlemsstater, og om den af Kommissionen gennemførte kontrol og undersøgelse er utilstrækkelig.

Retten bemærkninger

- 94 I henhold til traktatens artikel 173, stk. 4, kan personer anfægte en beslutning, som, skønt den er udfærdiget i form af en forordning, dog berører dem umiddelbart og individuelt. Formålet med denne bestemmelse er især at forhindre, at fællesskabsinstitutionerne blot ved at vælge forordningsform kan afskære en person fra at indgive et søgsmål mod en beslutning, som berører ham umiddelbart og individuelt, og således at præcisere, at valget af form ikke kan ændre en retsakts karakter (jf. Rettens dom af 9.4.1997, sag T-47/95, *Terres rouges m.fl. mod Kommissionen*, Sml. II, s. 481, præmis 39).
- 95 Det skal i den foreliggende sag først undersøges, om sagsøgerne er umiddelbart berørt af de anfægtede forordninger.

Spørgsmålet, om sagsøgerne er umiddelbart berørt

- 96 Det fremgår af fast retspraksis, at den anfægtede fællesskabsretsakt — for at en borger som sagsøger kan anses for umiddelbart berørt af den i traktatens artikel 173, stk. 4's forstand — umiddelbart skal have indvirkning på den pågældendes retsstilling, og dens gennemførelse skal ske helt automatisk, udelukkende i medfør af fællesskabsreglerne og uden anvendelse af andre mellemkommende regler (Rettens dom af 13.12.2000, sag T-69/99, *DSTV mod Kommissionen*, Sml. II, s. 4039, præmis 24).
- 97 Det skal bemærkes, at i modsætning til hvad sagsøgerne gør gældende, blev spørgsmålet om, hvorvidt de var umiddelbart berørt af forordning nr. 3190/93, ikke undersøgt af Domstolen i dens dom i sagen *Frankrig mod Comafrika m.fl.* Det fremgår klart af præmis 42 i *Comafrika*-dommen, at Kommissionen ikke

bestred sagsøgernes anbringende om, at de var umiddelbart berørt af denne forordning, hvorfor dette spørgsmål ikke kunne være gjort til genstand for en appel til Domstolen. I øvrigt fremgår det klart af dommen i sagen Frankrig mod Comafrika m.fl., og navnlig af dens præmis 10, 38 og 39, at appellen var begrænset til spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgerne var individuelt berørt af den pågældende forordning.

- ⁹⁸ Formålet med de anfægtede forordninger er, at der i medfør af artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 1442/93 og artikel 6, stk. 3, i forordning nr. 2362/98 fastsættes en fælles eller fast nedsættelses/justeringskoefficient, der skal anvendes på de erhvervsdrivendes referencemængder med henblik på at bringe disse i overensstemmelse med størrelsen af toldkontingenterne for årene 1995-1999. De nationale myndigheder har således intet valg eller intet skøn med hensyn til anvendelsen af disse koefficienter. De skal gennemføre dem helt automatisk uden anvendelse af andre mellemkommende regler. Heraf følger, at de anfægtede forordninger berører sagsøgerne umiddelbart.

Spørgsmålet, om sagsøgerne er individuelt berørt

- ⁹⁹ Det fremgår af retspraksis, at kriteriet for sondringen mellem en forordning og en beslutning skal søges i, om den pågældende retsakt er almenyldig eller ikke (jf. f.eks. Domstolens kendelse af 12.7.1993, sag C-168/93, Gibraltar og Gibraltar Development mod Rådet, Sml. I, s. 4009, præmis 11, og Rettens kendelse af 19.6.1995, sag T-107/94, Kik mod Rådet og Kommissionen, Sml. II, s. 1717, præmis 35, og af 26.3.1999, sag T-144/96, Biscuiterie-Confiserie LOR og Confiserie du Tech mod Kommissionen, Sml. II, s. 913, præmis 26). En retsakt er almenyldig, hvis den finder anvendelse på objektivt bestemte situationer og har retsvirkninger for generelt og abstrakt fastlagte persongrupper (jf. Domstolens dom af 6.10.1982, sag 307/81, Alussuisse Italia mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 3463, præmis 9, og af 2.4.1998, sag C-321/95 P, Greenpeace Council m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 1651, præmis 28, samt i sagen Kik mod Rådet og Kommissionen, præmis 35).

- 100 Det følger i øvrigt af fast retspraksis, at en retsakt ikke mister sin almengyldighed og dermed sin karakter af forordning, fordi det er muligt med større eller mindre præcision at fastlægge antallet eller endog identiteten af de retssubjekter, som retsakten på et givet tidspunkt finder anvendelse på, når det er ubestridt, at den anvendes på grundlag af objektive, faktiske og retlige omstændigheder, som er fastlagt i retsakten, og som er relevante i forhold til dens formål (jf. Rettens kendelse af 29.6.1995, sag T-183/94, Cantina cooperativa fra produttori vitivinicoli di Torre di Mosto m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1941, præmis 48).
- 101 Det er endvidere ikke udelukket, at bestemmelserne i en almengyldig retsakt, der finder anvendelse på de berørte erhvervsdrivende i almindelighed, under visse omstændigheder kan berøre nogle af dem individuelt (jf. Domstolens dom af 16.5.1991, sag C-358/89, Extramet Industrie mod Rådet, Sml. I, s. 2501, præmis 13, og af 18.5.1994, sag C-309/89, Codorniu mod Rådet, Sml. I, s. 1853, præmis 19). Under sådanne omstændigheder vil en fællesskabsakt på en gang kunne have karakter af en generel retsakt og i forhold til visse erhvervsdrivende have karakter af en beslutning (jf. Rettens dom af 13.12.1995, forenede sager T-481/93 og T-484/93, Exporteurs in Levende Varkens m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 2941, præmis 50). Fysiske og juridiske personer vil imidlertid kun kunne påstå, at de berøres individuelt, såfremt den omtvistede retsakt rammer dem på grund af visse egenskaber, som er særlige for dem, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre (jf. dommen i sagen Codorniu mod Rådet, præmis 20, og Rettens dom af 27.4.1995, sag T-12/93, CCE de Vittel m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1247, præmis 36). I den foreliggende sag har sagsøgerne imidlertid ikke påvist, at de rammes af de anfægtede forordninger på grund af visse egenskaber, som er særlige for dem, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre i den ovennævnte retspraksis' forstand.
- 102 I nærværende sag bestrider sagsøgerne, at de anfægtede forordninger har almengyldig karakter, og gør gældende, at uanset dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl. må hver af disse forordninger betragtes som en »række individuelle beslutninger«, der berører deres retsstilling som medlemmer af en lukket og snæver kreds af erhvervsdrivende. Fra de nationale myndigheder modtog Kommissionen individuelle oplysninger om alle erhvervsdrivende,

navnlig de mængder bananer, som hver enkelt af dem angav at have markedsført/indført. Sagsøgerne har anført, at Kommissionen, efter at den i samarbejde med de nationale myndigheder havde kontrolleret og berigtiget de erhvervsdrivendes individuelle referencemængder, fastsatte deres endelige referencemængder. Derefter udstedte den de anfægtede forordninger, fordi summen af hver enkelt erhvervsdrivendes endelige referencemængder overskred størrelsen af toldkontingenterne, og denne overskridelse udgør følgelig begrundelsen for de nævnte forordninger. I forbindelse med udstedelsen af disse vedtog Kommissionen således ikke almengyldige foranstaltninger, men en række beslutninger, der fastsatte de mængder bananer, som den enkelte individuelle erhvervsdrivende skulle tildeles.

- 103 Det fremgår klart af parternes svar på de skriftlige spørgsmål, som Retten stillede før retsmødet, og af de dokumenter, der blev fremlagt på dens anmodning (jf. præmis 57 og 58 ovenfor), at Kommissionen i fællesskab med de nationale myndigheder spiller en meget væsentlig rolle i forbindelse med kontrollen og berigtigelsen af de erhvervsdrivendes individuelle referencemængder med henblik på at udelukke tilfælde af dobbelttælling. I dette øjemed modtager den fra medlemsstaterne, især i medfør af artikel 4, stk. 5, i forordning nr. 1442/93, og artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 2362/98, en liste over de erhvervsdrivende, der er registreret hos dem, samt de mængder, som disse erhvervsdrivende har markedsført/indført. Denne aktive rolle for Kommissionen fremgår f.eks. af en skrivelse af 23. januar 1999 fra direktør Mildon, Kommissionens Generaldirektorat for Landbruget, til Dr. Markert fra Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung (forbundsmyndigheden for landbrug og ernæring) vedrørende beregningen af referencemængderne for året 1997. Denne skrivelse omhandlede bl.a. afholdelsen af et møde mellem fire medarbejdere fra hans direktorat og alle medarbejderne fra den nævnte myndighed, som var beskæftiget med beregningen af referencemængderne. Mildon anmodede navnlig om at få tilsendt særlige dokumenter vedrørende markedsføringen af bananer i 1995 og vedrørende 12 navngivne erhvervsdrivende samt listen over de erhvervsdrivende, som de sidstnævnte havde solgt bananer til. Mildon anmodede endvidere den nævnte myndighed om at oplyse navnene på de erhvervsdrivende, som 30 erhvervsdrivende i kategori A, som udøvede de aktiviteter, der er beskrevet i artikel 3, stk. 1, litra c), i forordning nr. 1442/93, havde købt bananer af, som indgik i deres referencemængder, således at der blev sondret alt efter, om disse erhvervsdrivende udelukkende havde udøvet de i litra c) beskrevne aktiviteter eller aktiviteterne i litra b) og c), med angivelse af de respektive mængder. Det fremgår af sagens akter, at Mildon's skrivelse er udtryk for den vigtige rolle, Kommis-

sionen har i forbindelse med kontrollen af de individuelle erhvervsdrivendes referencemængder. Det kan konstateres, at Kommissionen hvert år modtager tal vedrørende de individuelle erhvervsdrivende, og at den er stærkt involveret i kontrollen af disse tal, enten alene eller i samarbejde med de nationale myndigheder, med henblik på at påvise og udelukke tilfælde af dobbelttælling.

- 104 Det bemærkes, at i medfør af artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 1442/93 og artikel 6, stk. 3, i forordning nr. 2362/98 påhviler det Kommissionen at fastsætte en nedsættelses/justeringskoefficient, såfremt den samlede referencemængde for Fællesskabet overstiger størrelsen af toldkontingentet (efter 1993-ordningen) eller toldkontingenterne og de traditionelle AVS-bananer (efter 1999-ordningen), med henblik på at fjerne denne overskydende del. Det er følgelig eksistensen af en sådan overskydende del, der er oprindelsen til forordningerne om fastsættelse af nedsættelses/justeringskoefficienterne. De således fastsatte koefficienter rammer på ensartet måde alle de erhvervsdrivende i de forskellige kategorier i henhold til 1993-ordningen og de traditionelle erhvervsdrivende i henhold til 1999-ordningen.
- 105 Den omstændighed, at Kommissionen deltager i kontrollen og berigtigelsen af visse individuelle referencemængder, eller endog alle disse mængder, med henblik på netop at fastslå den samlede referencemængde for Fællesskabet, betyder imidlertid ikke, at institutionen i forbindelse med udstedelsen af forordningerne om fastsættelse af nedsættelses/justeringskoefficienterne i henhold til artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 1442/93 og artikel 6, stk. 3, i forordning nr. 2362/98 tager stilling til, hvilken afgørelse der skal træffes med henblik på den enkelte indgivne ansøgning.
- 106 Endvidere er de opgaver, som Kommissionen varetager ved fastsættelsen af dels de omtvistede nedsættelses/justeringskoefficienter, dels den omtvistede koefficient i den sag, der gav anledning til dommen i sagen Weddel mod Kommissionen, ikke de samme. I den nævnte doms præmis 20, 21 og 22 fastslog Domstolen, at den omtvistede forordning var blevet udstedt under hensyntagen til de mængder oksekød, for hvilke der var indgivet individuelle importlicensansøgninger, og i forhold til hvilke der ikke kunne indgives yderligere ansøgninger. I præmis 35 i

dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl. fastslog Domstolen, at »da Kommissionen udstedte [den omtvistede forordning i dommen i sagen Weddel mod Kommissionen], gjorde den brug af den mulighed, der er fastsat i artikel 15, stk. 6, litra d), i forordning (EØF) nr. 2377/80 [...], hvorefter Kommissionen afgør, i hvilket omfang den kan imødekomme ansøgninger om licenser, og fastsætter en ensartet procent for nedsættelse af de mængder, der er indgivet licensansøgninger om, hvis de mængder, der er indgivet ansøgninger om, overstiger de disponible mængder«. Derimod er i de foreliggende sager formålet med og retsvirkningen af udstedelsen af de anfægtede forordninger ikke at afgøre, hvilken beslutning der skal træffes vedrørende de individuelle ansøgninger, som de erhvervsdrivende har indgivet til de nationale myndigheder, men i henhold til artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 1442/93 og artikel 6, stk. 3, i forordning nr. 2362/98 at drage konsekvenserne af en objektiv faktisk situation, hvis baggrund er, at den samlede referencemængde for Fællesskabet overstiger størrelsen af toldkontingentet (efter 1993-ordningen) og af toldkontingenterne og de traditionelle AVS-bananer (efter 1999-ordningen). Denne bedømmelse anfægtes ikke af den omstændighed, at ændringen af de erhvervsdrivendes endelige referencemængder som følge af de nationale myndigheders anvendelse af nedsættelses/justeringskoefficienterne efter omstændighederne kunne være forudsigtelig. Det er de kompetente nationale myndigheder, der fastsætter den enkelte erhvervsdrivendes referencemængde og giver denne underretning om denne mængde (jf. artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 1442/93 og artikel 6, stk. 4, i forordning nr. 2362/98).

107 Det fremgår af svarene på de skriftlige og mundtlige spørgsmål, der blev stillet parterne, at de erhvervsdrivende hverken af de nationale myndigheder eller af Kommissionen bliver underrettet officielt om størrelsen af deres endelige referencemængder før fastsættelsen og offentliggørelsen af nedsættelses/justeringskoefficienten. For så vidt som nogle erhvervsdrivende måtte være blevet underrettet, bemærkes, at dette ikke følger af en anvendelse af artikel 6 i forordning nr. 1442/93 eller af artikel 6 i forordning nr. 2362/98, men af personlige kontakter mellem disse erhvervsdrivende og de nationale myndigheder. Følgelig gør de anfægtede forordninger det ikke muligt for de erhvervsdrivende at fastslå de endelige mængder, som vil blive tildelt dem individuelt (jf. dommen i sagen Frankrig mod Comafrica m.fl., præmis 32).

108 De anfægtede forordninger fremtræder følgelig som almengyldige foranstaltninger i EF-traktatens artikel 189, stk. 2's forstand (nu artikel 249, stk. 2, EF). De

finder anvendelse på objektivt bestemte situationer og har retsvirkninger i forhold til persongrupper, der er fastlagt generelt og abstrakt, nemlig alle erhvervsdrivende i kategorierne A og B (i 1993-ordningen) eller alle traditionelle erhvervsdrivende (i 1999-ordningen).

- 109 De anfægtede forordninger er følgelig efter deres art almengyldige og udgør ikke beslutninger i traktatens artikel 189, stk. 4's forstand.
- 110 Det fremgår ligeledes af alle disse betragtninger, at de anfægtede forordninger ikke kan antages at berøre sagsøgerne individuelt. Da sagsøgerne ikke opfylder en af formalitetsbetingelserne i henhold til traktatens artikel 173, stk. 4, må nærværende søgsmål afvises.
- 111 Vedrørende argumentet om, at der ikke findes en national søgsmålsadgang, må det fastslås, at selv om det måtte forholde sig således, kan en sådan omstændighed ikke begrunde en ændring af den søgsmålsordning, der er fastlagt i traktaten, ved hjælp af en retlig fortolkning. Denne situation kan i intet tilfælde medføre, at et annullationssøgsmål, der anlægges af en fysisk eller juridisk person, som ikke opfylder betingelserne i traktatens artikel 173, stk. 4, skal antages til realitetsbehandling (Domstolens kendelse af 23.11.1995, sag C-10/95 P, Asocarne mod Rådet, Sml. I, s. 4149, præmis 26).
- 112 I de fem sager anmoder sagsøgerne endelig om, at Retten anordner bevisoptagelse med henblik på at klargøre de faktiske omstændigheder og proceduren. Det tilkommer Retten at vurdere hensigtsmæssigheden af sådanne foranstaltninger (jf. navnlig Rettens dom af 6.7.1999, forenede sager T-112/96 og T-115/96, Séché mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 115, og II, s. 623, præmis 284). I lyset af

svarene på de spørgsmål, der er stillet parterne, og efter en gennemgang af de dokumenter, der er fremsendt af Kommissionen vedrørende de af Kommissionen foretagne berigtigelser af referencemængderne (jf. præmis 57 og 58 ovenfor), er Retten nået til den konklusion, at foranstaltningerne ikke er nødvendige for at træffe afgørelse i nærværende sager, og at sagsøgernes begæringer om bevisoptagelse i de fem sager derfor ikke skal tages til følge.

Erstatningspåstandene

Parternes argumenter

- 113 Sagsøgerne har indledningsvis anført, at Kommissionen er ansvarlig for forvaltningen af den fælles markedsordning for bananer (dommen i sagen Nederlandene mod Kommissionen, præmis 33, 34 og 37). Medlemsstaterne har ingen beslutningskompetence på dette område. Kommissionen er derfor forpligtet til at undersøge og kontrollere rigtigheden af de oplysninger, den får tilsendt af de nationale myndigheder, og skal berigtige dem, hvis det viser sig, at der på grund af dobbelttællinger er risiko for at forvanske grundlaget for den fælles importordning.
- 114 Sagsøgerne gør gældende, at de anfægtede forordninger er retsstridige. De er endvidere ikke lovgivningsforanstaltninger, der bygger på økonomisk-politiske valg, men retsakter af administrativ karakter.
- 115 Sagsøgerne har anført, at i det omfang nedsættelses/justeringskoefficienten afhænger af størrelsen af toldkontingentet (efter 1993-ordningen) eller af

toldkontingentet og de traditionelle AVS-bananer (efter 1999-ordningen), divideret med den samlede referencemængde for Fællesskabet, der er anerkendt af Kommissionen, er nedsættelses/justeringskoefficienten også urigtig, såfremt den nævnte referencemængde er urigtig.

116 Sagsøgerne har anført, at da Kommissionen fastsatte nedsættelses/justeringskoefficienterne for årene 1995-1999, vidste den, at de mængder, der faktisk var til rådighed med henblik på markedsføring i fællesskabet efter 1993-ordningen eller var indført i Fællesskabet efter 1999-ordningen, således som de fremgik af de udstedte eller benyttede licenser eller af de indførsler, der var registreret af Det Statistiske Kontor for De Europæiske Fællesskaber (Eurostat) for de pågældende referenceperioder, var væsentligt mindre end de mængder, de erhvervsdrivende havde meddelt. Kommissionen kan heller ikke hævde, at den var uvidende om eksistensen af tilfælde af dobbelttælling, når den ved flere lejligheder havde fastsat foreløbige nedsættelseskoefficienter for at få tid til at undersøge tallene sammen med medlemsstaterne og de enkelte erhvervsdrivende.

117 De anfægtede forordninger er ifølge sagsøgerne fejlagtige i følgende omfang:

Sag	År	Tons i overskud	Fejl ved beregningen af koefficienten udtrykt i procent
T-198/95	1995	343 000 ¹	15 % ¹
T-171/96	1996	548 000 ¹	25 % ¹
		847 000 ²	31 % ²
T-230/97	1997	298 351 ²	14,8 % ²
T-174/98	1998	225 201 ²	13 % ²
T-225/99	1999	129 843 ¹	4 % ¹
		90 157 ²	3 % ²

¹ På grundlag af tal vedrørende indførslerne.

² På grundlag af tal vedrørende benyttelsen af licenserne.

118 Fejlmarginen ved beregningen af den samlede referencemængde for Fællesskabet er ikke rimelig og overstiger grænserne for en acceptabel administrativ fejl. Den

viser klart, at de undersøgelser, der blev foretaget af Kommissionen og af medlemsstaterne, der handlede på dennes vegne, ikke var tilfredsstillende. Følgelig er nedsættelses/justeringskoefficienterne retsstridige.

- 119 I sagerne T-198/95, T-171/96, T-230/97 og T-174/98 viser afvigelserne mellem den samlede mængde, som de erhvervsdrivende var berettiget til, og den mængde, der var til rådighed i henhold til toldkontingentet, også en grundlæggende forskel i forhold til de afvigelser, der blev konstateret under de første år, efter at den fælles importordning var trådt i kraft. I disse første år rådede Kommissionen muligvis ikke over alle forudsætninger for at tage stilling til, om ansøgningerne om importlicenser var retmæssige. Men som årene er gået, er den blevet fuldt ud underrettet om det samlede antal licenser, der er blevet tildelt og anvendt af hver enkelt erhvervsdrivende. Anvendelsen af nummererede licenser giver Kommissionen et perfekt overblik over de markedsførte mængder bananer. Sagsøgerne gør gældende, at hvis Kommissionen havde arbejdet, som den skulle, kunne den have udelukket dobbelttællinger og have fastlagt den enkelte erhvervsdrivendes referencemængde præcist.
- 120 Vedrørende sag T-225/99 gør sagsøgerne gældende, at Kommissionen ikke kan undskylde sine fejltagelser med henvisning til vanskelighederne med præcist at opgøre de indførte mængder bananer. Beregningen af justeringskoefficienten for 1999 hvilede ikke længere på de markedsførte mængder bananer, men på de faktiske indførsler og på anvendelsen af licenserne i referenceperioden. Endvidere var 1999-ordningen blevet udformet for at undgå tidligere fejltagelser. Kommissionen har imidlertid ikke gjort brug af de beføjelser, som den har fået tillagt ved forordning nr. 2362/98 med henblik på at afsløre eller forebygge erklæringer fra de erhvervsdrivende, som er afgivet med henblik på misbrug af indførselsordningen.
- 121 Der er i den forbindelse ikke tale om, at Kommissionen har begået fejl i forbindelse med udøvelsen af et skøn, men denne har ikke opfyldt sin forpligtelse til at fastsætte nedsættelses/justeringskoefficienten retligt korrekt. Denne til-

sidesættelse kan betegnes som en tilsidesættelse af princippet om god forvaltning eller af princippet om, at anvendelsen af fællesskabslovgivningen skal være sikker og forudsigelig (Domstolens dom af 15.12.1987, sag 326/85, Nederlandene mod Kommissionen, Sml. s. 5091).

- 122 Rettighederne til importlicenser i fremtiden afhænger endvidere af de mængder, der tidligere er markedsført. Sagsøgerne har vedlagt deres stævninger i sagerne T-230/97 og T-174/98 en oversigt, som viser reduktionen af deres rettigheder til importlicenser igennem årene 1989-2002. Denne reduktion gør indgreb i deres grundlæggende rettigheder, der beskyttes i fællesskabsretten, som f.eks. ejendomsretten og retten til at drive et erhverv eller en virksomhed. Rådet har ikke givet bemyndigelse til reduktionen af rettighederne til importlicenser ved forordning nr. 404/93. Tværtimod traf det foranstaltninger af hensyn til de erhvervsdrivende i kategorierne A og B for at undgå en sådan reduktion (artikel 19, stk. 2, i forordning nr. 404/94). Kommissionen har i strid med lovgivers hensigter skabt et system, der gør det muligt at reducere rettighederne inden for hver enkelt kategori.
- 123 Sagsøgerne har subsidiært gjort gældende, at såfremt Retten måtte finde, at de anfægtede forordninger er lovgivningsforanstaltninger, der bygger på et økonomisk-politisk valg, har Kommissionen tilsidesat en højerestående retsregel til beskyttelse af private, og denne tilsidesættelse er tilstrækkelig kvalificeret. Ifølge den nævnte regel må en institution ikke udstede en retsakt på grundlag af faktiske omstændigheder, som den ved, eller burde have vidst, er urigtige, når en sådan retsakt gør indgreb i privates rettigheder.
- 124 Kommissionen har navnlig tilsidesat den nævnte regel, fordi den fastsatte nedsættelses/justeringskoefficienten for produktionsårene 1995-1999 under hensyntagen til referencemængder, som den vidste var åbenbart urigtige, og for så vidt angår sagerne T-198/95, T-171/96, T-230/97 og T-174/98 ved at indføre en ordning, der ikke hvilede på en offentlig procedure, der let kunne kontrolleres. Tilsidesættelsen af denne regel var tilstrækkelig kvalificeret og har påført

sagsøgerne et tab. Betingelserne for tildeling af erstatning med hjemmel i traktatens artikel 178 og 215, der hviler på en fast retspraksis, er opfyldt (Domstolens dom af 2.12.1971, sag 5/71, Zuckerfabrik Schöppenstedt mod Rådet, Sml. 1971, s. 275, org. ref.: Rec. s. 975, af 5.12.1979, forenede sager 116/77 og 124/77, Amylum og Tunnel Refineries mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 3497, og af 19.5.1992, forenede sager C-104/89 og C-37/90, Mulder m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. I, s. 3061).

- 125 Det i sagen påståede tab består i den mistede ret til at indføre bananer i referenceårene 1995-1999. Dette tab er beregnet i tons for hvert af årene i denne periode med henvisning til virkningen på de årlige referencemængder som følge af forskellen mellem anvendelsen af de koefficienter, der er fastsat ved de anfægtede forordninger, og anvendelsen af den lovlige maksimumskoefficient, som sagsøgerne har foreslået (jf. oversigten i præmis 117 ovenfor). Sagsøgerne har opgjort deres tab i penge på grundlag af den gennemsnitlige omkostning ved i hvert af de ovennævnte år at erstatte de mistede licenser for disse mængder. Tabet udgør følgende beløb:

Selskab	År	Beløb i euro
Comafrica SpA	1995-1998	3 435 447,50
Comafrica SpA	1999	525 412,68 ¹
		360 703,17 ²
Dole Fresh Fruit Europe Ltd & Co.	1995-1998	19 767 176
Dole Fresh Fruit Europe Ltd & Co.	1999	1 140 105 ¹
		782 697,80 ²

¹ På grundlag af tal vedrørende indførslerne.

² På grundlag af tal vedrørende benyttelsen af licenserne.

- 126 Kommissionen har med støtte af intervenienterne gjort gældende, at den ved gennemførelsen af forordning nr. 404/93 har udøvet sine beføjelser korrekt. Den kan ikke ifalde ansvar i et tilfælde, hvor ordningens »mangler« — forudsat at sådanne påvises — har været en nødvendig følge af en lovgivning vedtaget af Rådet. Den af Kommissionen truffene foranstaltning var udtryk for, at det var

tvingende nødvendigt at sikre, at den fælles markedsordning for bananer kunne fungere effektivt. Inden for de af Rådet fastsatte rammer havde Kommissionen et vidt skøn, da den vedtog bestemmelser for at nå dette mål.

- 127 Sagsøgerne har ikke bevist, at Kommissionen har handlet retsstridigt. At der findes tilfælde af dobbelttælling, som ikke er berigtiget, har ikke den virkning at gøre de anfægtede forordninger ugyldige. For så vidt angår forskellen mellem de samlede mængder, som de erhvervsdrivende begærede, og den samlede mængde, der var til rådighed i henhold til toldkontingenterne, består vanskeligheden ikke i, at denne forskel foreligger som sådan, men i at vide, hvordan og hvornår de tal, som de erhvervsdrivende har meddelt, bør berigtiges. Hovedproblemet er at vide, hvilken erhvervsdrivende der skal have tildelt en given mængde. Antagelsen om, at den vedvarende forekomst af sådanne forskelle ikke i sig selv er noget unormalt, bekræftes i øvrigt af, at Kommissionen er tillagt beføjelse til at fastsætte en nedsættelses/justeringskoefficient, som konstateret af Retten i Comafrika-dommen. Kommissionen har faktisk gjort sig store anstrengelser for at begrænse disse forskelle og har opnået dette i nogle tilfælde. I øvrigt anerkendte Retten i Comafrika-dommen, at sådanne forskelle kunne foreligge og gøre det nødvendigt at fastsætte en nedsættelseskoefficient ud over en fastlagt overgangsperiode.
- 128 Kommissionen har endvidere anført, at ansvaret for, at tallene er rigtige, først og fremmest påhviler medlemsstaterne. Kommissionen er alene tillagt en tilsynsopgave, som den har varetaget ganske godt. Hvad særlig angår sag T-225/99 gør den gældende, at det klart fremgår af artikel 6 i forordning nr. 2362/98, at det er medlemsstaterne, der har ansvaret for at fastsætte referencemængderne igennem hele proceduren for tildeling af de årlige mængder. Kommissionen har adgang til listerne over de erhvervsdrivende og over de foreløbige referencemængder såvel som til oplysninger vedrørende deres indførsler af bananer og vedrørende de licensnumre, der er benyttet i referenceperioden. Det må imidlertid erkendes, at selv om Kommissionen er i stand til at afsløre potentielt problematiske tilfælde, som det er nødvendigt at undersøge, råder den ikke over de detaljerede dokumenter — og har heller ikke de undersøgelsesbeføjelser eller ressourcer — der er nødvendige med henblik på præcist at fastslå karakteren af det problem, der foreligger, og hvem der er ansvarlig for det.

- 129 Sagsøgerne har heller ikke bevist, at de har lidt et erstatningsberettiget tab. Efter Kommissionens opfattelse er den oversigt, som sagsøgerne har fremlagt som bevis for en reduktion af deres rettigheder til importlicenser, baseret på teoretiske synspunkter og ikke på faktiske data. De har ikke ført noget bevis for, at deres rettigheder er blevet begrænset som direkte følge af den måde, hvorpå Kommissionen har beregnet de omtvistede nedsættelses/justeringskoefficienter. Kommissionen finder, at sagsøgernes anbringender forekommer så meget mindre overbevisende, som disse koefficienter mere og mere har nærmet sig 1 i løbet af årene, således at betydningen af den reduktion, der faktisk er foretaget af de erhvervsdrivendes referencemængder, er blevet mindre.
- 130 Kommissionen har endvidere gjort gældende, at sagsøgerne i deres forsøg på at bevise, at den havde handlet retsstridigt ved fastsættelsen af de omtvistede nedsættelses/justeringskoefficienter, ikke har fremført andre anbringender end dem, som Retten allerede afviste i Comafrica-dommen. Efter Kommissionens opfattelse har de erhvervsdrivende heller ikke en i fællesskabsretten beskyttet ret til at indføre en bestemt mængde bananer til en gunstig toldsats (jf. Comafrica-dommen, præmis 53). De har heller ikke ret til en fast del af toldkontingentet. De anfægtede forordninger er lovlige, og sagsøgerne kan kun opnå erstatning for det eventuelt lidte tab, såfremt de beviser, at deres tab var usædvanligt eller særligt (Rettens dom af 28.4.1998, sag T-184/95, Dorsch Consult mod Rådet og Kommissionen, Sml. II, s. 667, præmis 59 og 76-80). De har imidlertid ikke ført et sådant bevis i denne sag.

Rettens bemærkninger

- 131 Fællesskabets ansvar i medfør af traktatens artikel 215, stk. 2, forudsætter opfyldelse af en række betingelser vedrørende retsstridigheden af den adfærd, som fællesskabsinstitutionerne hævdes at have udvist, og eksistensen af en skade samt vedrørende årsagsforbindelsen mellem denne adfærd og den påberåbte skade (Domstolens dom af 7.5.1992, forenede sager C-258/90 og C-259/90, Pesquerias De Bermeo og Naviera Laida mod Kommissionen, Sml. I, s. 2901,

præmis 42, og Rettens dom af 1.2.2001, sag T-1/99, T. Port mod Kommissionen, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 42).

132 Med de foreliggende erstatningspåstande ønsker sagsøgerne at opnå erstatning for et tab, der hævdes at følge af Kommissionens udstedelse af de anfægtede forordninger.

133 De gør gældende, at Kommissionen handlede retsstridigt ved udstedelsen af disse forordninger, fordi den baserede sig på referencemængder, der klart var urigtige, når henses til oplysningerne vedrørende de mængder, der faktisk var til rådighed med henblik på markedsføring i Fællesskabet, eller som var indført i Fællesskabet i de pågældende referenceperioder. I sag T-225/99 kritiserer de endvidere Kommissionen for ikke at have gjort brug af de beføjelser, som er tillagt den ved forordning nr. 2362/98 med henblik på at afsløre og straffe erklæringer, som de erhvervsdrivende har afgivet med henblik på misbrug.

134 For så vidt angår Fællesskabets erstatningsansvar for tab, der er forvoldt borgerne, skal den adfærd, der foreholdes Kommissionen, udgøre en tilstrækkelig kvalificeret krænkelse af en bestemmelse, der har til formål at tillægge borgerne rettigheder. Det afgørende kriterium for, om en overtrædelse af fællesskabsretten kan anses for tilstrækkelig kvalificeret, er, om en fællesskabsinstitution åbenbart og groft har overskredet grænserne for sine skønsbeføjelser. Såfremt den pågældende institution råder over et stærkt begrænset eller intet skøn, kan selve den omstændighed, at der er begået en overtrædelse af fællesskabsretten, være tilstrækkelig til bevise, at der foreligger en tilstrækkelig kvalificeret krænkelse (Domstolens dom af 4.7.2000, sag C-352/98 P, Bergaderm og Goupil mod Kommissionen, Sml. I, s. 5291, præmis 41-44). Det bemærkes særligt, at såfremt der konstateres en ulovlighed, som under tilsvarende omstændigheder ikke ville være blevet begået af en normalt forsigtig og påpasselig administration, kan det konkluderes, at institutionens adfærd har udgjort et retsstridigt forhold, der kan pådrage Fællesskabet ansvar i henhold til traktatens artikel 215.

- 135 Det er herefter nødvendigt at fastlægge omfanget af den skønsbeføjelse, som Kommissionen havde i forbindelse med udstedelsen af de anfægtede forordninger.
- 136 Vedrørende dette punkt må det konstateres, at det forhold, om en retsakt udstedt af en institution er generel eller individuel, ikke er et kriterium, der er afgørende for fastlæggelsen af grænserne for det skøn, den pågældende institution råder over (dommen i sagen Bergaderm og Goupil mod Kommissionen, præmis 46).
- 137 Retten har i præmis 104 ovenfor fastslået, at det i medfør af artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 1442/93 og artikel 6, stk. 3, i forordning nr. 2362/98 påhviler Kommissionen at fastsætte en nedsættelses/justeringskoefficient, såfremt den samlede referencemængde for Fællesskabet overstiger størrelsen af det kontingent, der er til rådighed, med henblik på at fjerne den overskydende mængde. Nedsættelses/justeringskoefficienten fastsættes ved at dele størrelsen af toldkontingentet eller den samlede mængde af toldkontingenterne og af de traditionelle AVS-banuner med den samlede referencemængde for Fællesskabet. Det følger heraf, at Kommissionen ikke råder over en bedømmelsesmargin eller en skønsbeføjelse med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at fastsætte nedsættelses/justeringskoefficienten, og med henblik på valget af de mængder, der i denne forbindelse skal tages i betragtning.
- 138 Det følger af det ovenfor anførte, at der med nærværende søgsmål søges erstatning for et tab, som angives at følge af, at Kommissionen i forbindelse med udøvelsen af en stærkt begrænset skønsbeføjelse har udstedt retsakter af administrativ karakter. Følgelig kan selve den omstændighed, at der er begået en overtrædelse af fællesskabsretten, være tilstrækkelig til at pådrage Fællesskabet ansvar uden for kontraktforhold. Det skal således nu undersøges, om Kommissionen i forbindelse med udstedelsen af de anfægtede forordninger har begået en ulovlighed, som en normalt forsigtig og påpasselig administration ikke ville have gjort sig skyldig i under de samme omstændigheder.
- 139 Sagsøgerne gør gældende, at det har resulteret i fastsættelse af urigtige koefficienter, at Kommissionen ved fastsættelsen af nedsættelses/justeringskoeffi-

cienterne for årene 1995-1999 anvendte nogle samlede referencemængder for Fællesskabet, der var væsentligt større end de mængder, der faktisk var til rådighed med henblik på markedsføring i Fællesskabet, eller som var blevet indført i Fællesskabet i de pågældende referenceperioder. Udtrykt i procent beløber denne fejl sig til mellem 25 og 31% for 1996 og 3 til 4% for 1999 (jf. præmis 117 ovenfor).

140 Selv om Kommissionen afviser de kriterier, som sagsøgerne har anvendt med henblik på at godtgøre den påståede fejlmargen ved beregningen af nedsættelses/justeringskoefficienterne, bestrider den ikke, at den har haft vanskeligheder med at bringe mængden i henhold til de erhvervsdrivendes ansøgninger i overensstemmelse med den samlede mængde bananer, der blev markedsført eller indført i Fællesskabet under de pågældende referenceperioder.

141 Kommissionen har således flere gange fastsat foreløbige nedsættelseskoefficienter for at få tid til at undersøge de tal, som de erhvervsdrivende havde meddelt medlemsstaterne. I betragtningerne til Kommissionens forordning (EF) nr. 2947/94 af 2. december 1994 om fastsættelse af den fælles nedsættelseskoefficient til beregning af den mængde bananer, der skal tildeles hver erhvervsdrivende i kategori A og B af toldkontingentet for 1995 (EFT L 310, s. 62), har Kommissionen således anført, at de meddelelser, medlemsstaterne havde fremsendt i henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning nr. 1442/93 viste, at der var sket dobbelttælling. Den bemærkede også, »at anvendelsen [af disse oplysninger] [...] ville [...] medføre, at der fastsættes en for stor ensartet nedsættelseskoefficient, som ville være til skade for visse erhvervsdrivende«, og at »nedsættelseskoefficienterne bør fastsættes på et foreløbigt grundlag«. Den fandt på dette grundlag, at de endelige referencemængder »for de erhvervsdrivende vedrørende 1995 [...] først [kan] fastlægges, efter at medlemsstaterne har foretaget en ny kontrol i samarbejde med [den]«.

142 Det er endvidere ubestridt, at da de endelige nedsættelses/justeringskoefficienter for årene 1995-1999 blev fastsat, var det ikke, trods omfattende undersøgelser,

lykkedes Kommissionen og medlemsstaterne at fjerne alle tilfælde af dobbelttælling fra de referencemængder, der var lagt til grund som beregningsgrundlag.

- 143 Det må imidlertid understreges, at anvendelsen af disse referencemængder ikke i sig selv udgør en ulovlighed, som en normalt forsigtig og påpasselig administration under de samme omstændigheder ikke ville have gjort sig skyldig i (jf. modsætningsvis Rettens dom af 15.3.1995, sag T-514/93, Cobrecaf m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 621, hvori Retten pålagde Kommissionen at betale erstatning for tab, som ikke skyldtes en fejl, som den havde begået ved beregningen af et investeringsbeløb, for hvilket der kunne ydes fællesskabsstøtte, men skyldtes den manglende påpasselighed med at berigtige denne fejl, som den havde haft fuldt kendskab til i 15 måneder).
- 144 Konstateringen af en fejl eller en ulovlighed fra en institutions side er ikke i sig selv tilstrækkelig til at pådrage Fællesskabet ansvar uden for kontrakt, medmindre denne fejl eller ulovlighed er præget af en manglende påpasselighed eller forsigtighed. Heraf følger, at såfremt der i forbindelse med fastsættelsen af nedsættelses/justeringskoefficienterne har foreligget eventuelle afvigelser mellem de tal, der var meddelt af de nationale myndigheder, og tallene fra Eurostat eller vedrørende andre oplysninger angående de mængder bananer, der blev markedsført eller indført i Fællesskabet under de pågældende referenceperioder, er dette ikke i sig selv et bevis på en tilstrækkelig kvalificeret tilsidesættelse af fællesskabsretten fra Kommissionens side. Det skal i øvrigt bemærkes, at Retten i Comafrika-dommen (præmis 69) vedrørende 1993-ordningen konstaterede, at »det desuden i forordning nr. 404/93 [præciseres], at de referencemængder, der anvendes ved fordelingen af toldkontingentet, ikke skal være baseret på indførslerne, men på de af de erhvervsdrivende 'markedsførte' mængder«.
- 145 Det fremgår af sagens akter, at tallene fra Eurostat ikke er baseret på de markedsførte mængder bananer, således som det kræves i artikel 5, stk. 1, i forordning nr. 1442/93, og ikke er opdelt på grundlag af de af de erhvervsdrivende udøvede aktiviteter, således som disse er beskrevet i samme forordnings artikel 3, stk. 1. Heraf følger, at selv om Eurostat's tal og andre oplysninger

vedrørende indførslerne i referenceperioderne kunne have været nyttige som generel vejledning under arbejdet med at undersøge eventuelle tilfælde af dobbelttælling eller uoverensstemmelser i de tal, som de nationale myndigheder havde meddelt, udgjorde de ikke et gyldigt grundlag for fastsættelsen af referencemængderne i henhold til artikel 6 i forordning nr. 1442/93 (jf. Comafrica-dommen, præmis 69). Da Kommissionen fastsatte de omtvistede nedsættelseskoefficienter i henhold til 1993-ordningen, handlede den følgelig ikke retsstridigt, fordi den afviste at anvende tal baseret på indførte mængder i stedet for tal baseret på markedsførte mængder.

146 Endvidere bemærkes, at Kommissionens adfærd i forbindelse med undersøgelsen og berigtigelsen af de referencemængder, der var meddelt af de nationale myndigheder, ikke var præget af en manglende forsigtighed eller påpasselighed. Kommissionen havde på ingen måde accepteret disse tal uden at stille spørgsmål, men — som sagsøgerne har gjort gældende i deres argumenter vedrørende antagelsen af nærværende søgsmål til realitetsbehandling — havde i årene 1995-1999 sammen med de nationale myndigheder deltaget i arbejdet med at påvise og fjerne tilfælde af dobbelttælling. Under hensyn til parternes beskrivelser af procedureerne for undersøgelse og berigtigelse af referencemængderne på den ene side og på den anden side til Rettens gennemgang af de oplysninger og dokumenter, som den efter anmodning har fået tilsendt (jf. præmis 103 ovenfor), findes Kommissionen at have handlet med en meget betydelig forsigtighed og påpasselighed i forbindelse med undersøgelsen og berigtigelsen af uoverensstemmelserne i de tal, der var meddelt af de nationale myndigheder, og ved fjernelsen af tilfælde af dobbelttælling. Denne bedømmelse afkræftes ikke af, at det viste sig umuligt at fjerne alle tilfælde af dobbelttælling.

147 Hvad angår 1993-ordningen var det meget vanskeligt, endog umuligt, at fjerne alle eventuelle uoverensstemmelser i de af de nationale myndigheder meddelte tal, for det første i betragtning af den komplicerede karakter af bestemmelserne vedrørende dels de forskellige kategorier af erhvervsdrivende og aktiviteter, dels vedrørende sondringerne som følge af de forskellige oprindelser af produktet, for det andet på grund af omfanget af den pågældende handel og for det tredje på grund af de tidsfrister, der var fastsat for det enkelte produktionsår.

148 Vedrørende sag T-225/99 bemærkes, at 1999-ordningen væsentligt forenkede bestemmelserne om tildeling af importlicenser, navnlig ved bestemmelsen om, at der ikke længere tages hensyn til de markedsførte mængder, men til de mængder, der er indført af de erhvervsdrivende i referenceperioden. Den omstændighed, at der — angiveligt — foreligger en afvigelse på 3-4% mellem det tal, der var meddelt af de nationale myndigheder, og oplysningerne om indførslerne af bananer i referenceperioden for 1999, kan ikke udgøre bevis for en manglende påpasselighed eller forsigtighed i denne sag. I betragtning af, for det første, at 1999 var det første anvendelsesår for 1999-ordningen, der er baseret på indførte mængder bananer og ikke på de markedsførte mængder bananer, og, for det andet, at importlicenserne udstedes for flere end 700 erhvervsdrivende i femten lande, var en vis uoverensstemmelsesmargin uundgåelig.

149 Når følgelig navnlig henses til den komplicerede karakter af de bestemmelser, der blev indført ved 1993- og 1999-ordningerne, tidsfristerne, transaktionernes meget store omfang, hensynene til myndighedernes arbejdsgang i de 15 medlemsstater og de meget omfattende foranstaltninger, som Kommissionen iværksatte for at begrænse eventuelle uoverensstemmelser i disse tal, må denne anses for at have handlet med den fornødne forsigtighed og påpasselighed.

150 I betragtning af det ovenfor anførte kan Kommissionen ikke erklæres ansvarlig for en overtrædelse af fællesskabsretten, der kan pådrage Fællesskabet ansvar i medfør af traktatens artikel 215, stk. 2.

151 Heraf følger, at erstatningspåstandene må forkastes.

152 Det følger i det hele af det anførte, at Kommissionen skal frifindes fuldt ud for disse søgsmål.

Sagsomkostningerne

- 153 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, såfremt der er nedlagt påstand herom. Sagsøgerne har tabt sagen, og eftersom Kommissionen har påstået dem tilpligtet at betale sagsomkostningerne, bør de pålægges at bære deres egne omkostninger og solidarisk at betale Kommissionens omkostninger.
- 154 I overensstemmelse med procesreglementets artikel 87, stk. 4, bærer Kongeriget Spanien og Den Franske Republik som intervenienter deres egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Femte Afdeling)

- 1) Annullationspåstandene afvises.
- 2) Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber frifindes for erstatningspåstandene.

- 3) Sagsøgerne bærer deres egne sagsomkostninger og betaler solidarisk Kommissionens sagsomkostninger.

- 4) Intervenienterne bærer deres egne omkostninger.

Lindh

García-Valdecasas

Cooke

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 12. juli 2001.

H. Jung

Justitssekretær

P. Lindh

Afdelingsformand